

RANDKRANT

Maandblad voor de inwoners van de Vlaamse Rand · feb 2014 · jaar 19 · #01

FR · DE · EN

traductions
Übersetzungen
translations

Foto-expo Jimmy Kets
Erfgoed en zonen

Wisselwerking Rand-Brussel
'Tijd voor een sprong voorwaarts'

Beleidsnota Vlaamse Rand
Een nieuw geluid?

+ AGENDA

Taalbarometer Vlaamse Rand

Nederlands vaakst thuistaal, Frans meest gekende taal

Tweede dienstmededeling

Doe zo voort

Hier is hij dan: de eerste RandKrant na de storm aan besparingen. Met een beetje minder illusies, maar met evenveel inhoud en uitzicht als voordien. Met – zoals altijd – veel aandacht voor wat er in onze regio gebeurt en een mooie selectie aan culturele activiteiten in de Vlaamse Rand en Brussel.

RANDKRANT BLIJFT DE MOEITE WAARD

Op 'Verscheurd', onze vorige editie van december 2014, kregen we bijzonder veel reacties en steunbetuigingen van onze lezers. Dat doet deugd. Het heeft ons overtuigd om elke maand zo veel als mogelijk mensen te bereiken en er vol voor te gaan om met iedereen aangeschakeld te blijven. Soms zal jij als lezer daar ook iets meer moeite voor moeten doen dan vroeger omdat we elke maand niet meer in alle bussen van de hele regio vallen.

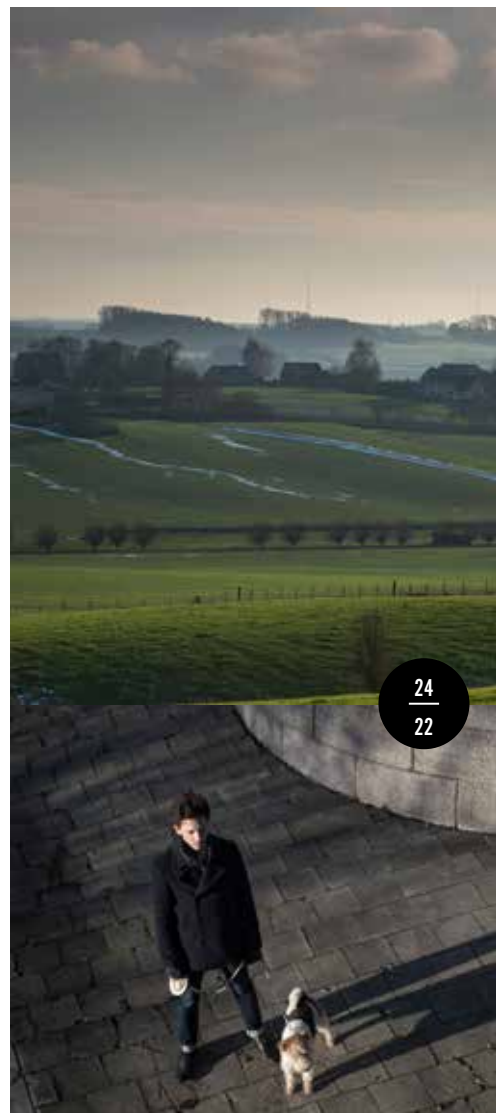
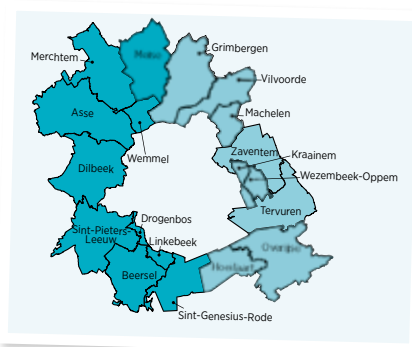
HET HOE EN DE WAT

Nog even kort uitleggen wat er vanaf nu wijzigt:

- De editie van januari wordt afgeschaft.
- RandKrant wordt elke maand gratis bus aan bus verdeeld in de helft van de regio. De editie van februari 2015 (dit nummer) wordt verdeeld in de westelijke kant van de Rand (van Meise in het noorden tot Sint-Genesius-Rode in het zuiden of de donkerblauwe kant van het kaartje); de editie van maart wordt verdeeld in de oostelijke kant van de regio (van Grimbergen in het noor-

den tot Hoeilaart in het zuiden of de lichtblauwe kant van het kaartje). En zo gaat dat elke maand afwisselend verder.

- RandKrant is elke maand te vinden in een aantal verdeelpunten. Op dit moment zijn dat alle culturele centra en gemeenschapscentra van de Vlaamse Rand. Voor de verdeelpunten: zie www.randkrant.be.
- Tegen betaling kan je RandKrant toegevoerd krijgen. Binnen de regio in de maanden dat je RandKrant niet krijgt (15 euro); buiten de regio elke maand dat RandKrant verschijnt (20 euro). Vraag RandKrant aan via randkrant@derand.be.
- Elke editie van RandKrant is altijd volledig te lezen via onze website www.randkrant.be.
- Op onze website kan je je inschrijven op onze nieuwsbrief waardoor je elke maand op de hoogte blijft van RandKrant.
- Ontdek op onze website ook andere en extra items dan in de gedrukte edities. 'Doe zo voort', schreef een lezer ons. Wel, wij doen voort. Op een nieuwe manier waarvan we hopen dat we met zo veel mogelijk lezers aangeschakeld blijven. Doe ook jij voort?

AGENDA

FEBRUARI
2015

32
17

23
10

INHOUD

10

23

28

06 VAN ASSETOT ZAVENTEM

09 MIJNGEDACHT

16 BOUWWERK

22 INTERVIEW

24 OPSTAP

25 DEKETING

29 KWESTIEVANSMAAK

30 OOGVOORDERAND

32 GEMENGDE GEVOELENS

Inzet voor de Nederlandse taal en cultuur

De Nederlandse taal- en cultuurgemeenschap dienen, is het hoofddoel van de Marnixring. De serviceclub telt 1.500 leden, van Frans-Vlaanderen tot Zuid-Afrika. Jan Verleysen uit Dilbeek is de voorzitter. Hij groeide op in Brussel, waar hij het taalbewustzijn meekreeg.

DE

Roomijs om van te watertanden

'Het voordeel van een coöperatie is dat we een aantal zaken gemeenschappelijk kunnen organiseren en in de onderhandeling met grote winkelketens sterk staan.' In onze reeks *De kracht van coöperaties* deze maand *Lekkers uit het Pajottenland* met allemaal producenten van streekproducten.

DE

Zelfgebouwd café

In de Kareeloven heeft met de andere cafés die we bezochten gemeen dat het afgelegen ligt, in een gehucht van een deelgemeente, waar mensen niet komen als ze er niet moeten zijn. Anoniem iets drinken als buitenstaander? Kan niet. Eens de waardin je vriendelijk je bestelling heeft bezorgd, valt de vraag: 'Vanwaar zijde gij?'

EN

COLOFON

RandKrant verschijnt maandelijks (niet in januari, juli en augustus) op 95.000 exemplaren voor de inwoners van de Vlaamse Rand rond Brus-

sel. Het is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant • Realisatie vzw 'de Rand' • Hoofdredactie Geert Sellselach • Eindredactie en coördinatie Ingrid Laporte • Vormgeving Jansen & Janssen, Gent • Fotografie Filip Claessens en David Legréve • Druk Dessain,

Mechelen • Redactieadres Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, tel 02 767 57 89, e-mail randkrant@derand.be, website www.randkrant.be • Verantwoordelijke uitgever Jan de Bock, Departement Diensten voor Algemeen Regeringsbeleid, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel

'Tijd voor een sprong voor

De tijd is rijp om een sprong voorwaarts te maken in het overleg tussen Brussel en Vlaanderen over de aanpak van gezamenlijke problemen in de regio van de hoofdstad en de brede Vlaamse Rand. Dat zegt Lodewijk De Witte, provinciegouverneur van Vlaams-Brabant.

TEKST Luc Vanheerentals • FOTO Filip Claessens

Ondanks de vele kritische stemmen over het ontbreken van voldoende overleg tussen beide regio's wordt er – met wisselend resultaat – al in heel wat beleidsdomeinen goed samengewerkt. 'Die samenwerking moet worden geïntensifieerd en meer resultaatgericht zijn. Gezien de grote verstengeling tussen beide regio's kunnen de problemen wat betreft arbeidsmarkt, mobiliteit, ruimtelijke ordening, milieu- en veiligheidsbeleid enkel in overleg worden opgelost. Beide regio's hebben er alle belang bij dat dit snel gebeurt', zegt De Witte.

DE PLUS

Het is niet onlogisch dat de beste resultaten in het overleg tussen de regio's tot dusver geboekt worden in domeinen waar de belangen samenvallen. Dat is bijvoorbeeld het geval in de aanpak van de arbeidsmarkt.

Brussel kampt met een veel hogere werkloosheid dan Vlaams-Brabant – 20 versus 6% in 2013 –, maar vooral in het luchthavengebied worden veel vacatures moeilijk ingevuld. De Vlaamse en Brusselse diensten voor arbeidsbemiddeling, VDAB en Actiris, pogen sinds een tiental jaren de arbeidsmobiliteit tussen beiden gewesten te stimuleren. Sinds 2006 wisselen beide diensten werkaanbiedingen uit voor knelpuntberoepen. Er werden ook gezamenlijke initiatieven genomen op vlak van taal- en beroepsopleidingen. In de periode 2006-2009 vonden hierdoor meer dan 5.000 Brusselse werkzoekenden een job in Vlaams-Brabant, in de jaren 2010-2012 al bijna 10.000.

'De samenwerking tussen de Rand en Brussel moet worden geïntensifieerd en meer resultaatgericht zijn. Beide regio's hebben er alle belang bij dat dit snel gebeurt.'

Op vlak van mobiliteit werken het Vlaamse en het Brusselse Gewest al sinds 1991 samen. Sinds 1998 komt een stuurgroep met vertegenwoordigers van kabinetten, diensten en agentschappen tweemaandelijks bij elkaar. In 2010 werd dit uitgebreid tot een Vlaams-Brussels ministerieel overleg over interregionale mobiliteit met hierin ook weg- en

waterwegbeheerders en openbare vervoersmaatschappijen. Binnen dit forum werd bijvoorbeeld het 'FietsGen' van en naar Brussel uitgewerkt. De resultaten worden echter door zowat iedereen als 'too little too late' ervaren. 'Dat ligt niet aan onenigheid, maar vooral aan het gebrek aan financiële middelen', zegt De Witte. Ook op vlak van beheer van waterlopen, natuur- en landschapsontwikkeling is een goede verstandhouding gegroeid tussen de bevoegde diensten in beide gewesten. Zo werden er bijvoorbeeld afspraken gemaakt over een gezamenlijk beheer van het Zoniënwoud.

DE MIN

Minder succesvol is het overleg in domeinen waar de belangen tegenstrijdig zijn. Dat is bijvoorbeeld het geval voor het vliegtuiglawai. Bij het overleg over ruimtelijke ordening is dan weer de concurrentie over het aantrekken van investeringen een spelbreker. Zo blijft overeenstemming over de geplande grote winkel- en vrijetijdscomplexen uit. Of: ondanks het feit dat Brussel en Halle-Vilvoorde tot voor kort deel uitmaakten van hetzelfde gerechtelijk en politiearrondissement leidde dit niet tot een evenwichtige uitbouw van diensten en een sterke coördinatie. Zo bleven de korpschefs van verschillende politiezones uit Halle-Vilvoorde tevergeefs aandringen op de nodige middelen om de criminaliteit efficiënt te bestrijden. De oprichting vorig jaar van een eigen gerechtelijk en politiearrondissement voor Halle-Vilvoorde wordt in dit arrondissement dan ook positief onthaald.

DE STAND

Volgens De Witte zijn besturen en diensten in beide regio's steeds meer bereid tot samenwerking. 'Het besef groeit dat we er alle belang bij hebben om ons zo goed mogelijk te positioneren tussen Europese grootstedelijke regio's. Om onze troeven goed uit te spelen, moeten problemen inzake mobiliteit en congestie, de grote krapte aan betaalbare ruimte, dualisering wegens moeilijke integratie van inwoners van vreemde afkomst en te lage scholing, onveiligheid, enzovoort, opgelost geraken. Hiervoor is een betere samenwerking nodig.' De gouverneur verwijst ook naar oproepen in die zin van

FR 'IL EST TEMPS D'ALLER DE L'AVANT'

Le moment est venu d'aller de l'avant dans la concertation entre Bruxelles et la Flandre, afin de remédier aux problèmes communs à la région de la capitale et au Vlaamse Rand au sens large. C'est ce que déclare le gouverneur de la province Vlaams-Brabant, Lodewijk De Witte. 'Nous sommes de plus en plus conscients qu'il est dans intérêt à tous de nous positionner le mieux possible parmi les régions métropolitaines d'Europe. Pour

faire valoir au mieux nos atouts, il nous faut résoudre les problèmes relatifs à la mobilité et la congestion, à l'importante pénurie d'espaces abordables sur le plan financier, à la dualisation due à l'intégration difficile des habitants d'origine étrangère et peu qualifiés, à l'insécurité, etc. Il convient de renforcer la coopération dans ce but. Les deux régions ont tout intérêt à ce que le processus soit accéléré.'

waarts'

werkgevers- en middenstandsorganisaties, milieubeweging en vakbonden. Zo pleiten bijvoorbeeld de werkgeversorganisaties in beide gewesten met hun 'Business Route 2018 for Metropolitan Brussel' voor meer samenwerking op vlak van mobiliteit. In het kader van de zesde staats hervorming werd beslist de 'Hoofdstedelijke Gemeenschap van Brussel' in het leven roepen, bestaande uit vertegenwoordigers van gewesten, de federale overheid, provincies en de gemeentebesturen uit de vroegere provincie Brabant.

DE VOORWAARDEN

Om de sprong voorwaarts te doen slagen, moeten een aantal voorwaarden worden vervuld. Lodewijk De Witte: 'Vooreerst moet Brussel vermijden om het omliggende Vlaamse gebied te bekijken in functie van zichzelf. Dit geeft de andere immers het gevoel als tweederangs behandeld te worden. Overleg kan enkel op basis van gelijkwaardigheid.' Daarom pleit hij er voor om eerder te spreken van een 'Brussel-Brabant Overleg' dan van 'Metropolitaan Gebied Brussel' of 'Hoofdstedelijke Gemeenschap Brussel'. Hij waarschuwt Franstaligen ook voor verdoken communautaire strategieën, want die zullen enkel tot een blokkering leiden. 'Het mag in geen geval de bedoeling zijn om delen van Vlaams-Brabant te laten herkoloniseren door Brussel. De autonomie van elke regio moet ten volle worden gerespecteerd.' Het succes van het overleg heeft overigens ook te maken met de wijze waarop het bestuur in de deelnemende regio is gestructureerd. Volgens De Witte moet Halle-Vilvoorde hierbij ook voor eigen deur vege. 'Lokale en streekbesturen zijn momenteel niet voldoende georganiseerd om als één spreekbuis op te treden.'

TOEKOMSTIGE PLUS EN MIN

De Witte ziet twee sporen voor het toekomstige overleg Brussel-Brabant. Enerzijds wil hij de verschillende vormen van overleg per beleidsdomein behouden en de dynamiek die ze reeds hebben verder ontwikkelen. 'Wat goed werkt en positieve resultaten voortbrengt op de werkvloer moeten we daar niet weghalen om er in een groot cenakel principiële debatten over te voeren.' Anderzijds ziet hij ook een rol van denktank weggelegd voor de nieuwe structuur Hoofd-

'Brussel moet vermijden om het omliggende Vlaamse gebied te bekijken in functie van zichzelf. Overleg kan enkel op basis van gelijkwaardigheid.'

Filip De Maesschalck (l.) en Lodewijk De Witte (r.)

stedelijke Gemeenschap van Brussel. 'Dit orgaan moet in eerste instantie een rol krijgen als overlegplatform, voor het toelichten van gegevens en studies, voor het aanreiken van ideeën en het uitwisselen van inzichten, voor het nadenken over mogelijke richtingen om nieuwe vormen van samenwerking te ontwikkelen.'

Het bestaande overleg kan worden geïntensifieerd. 'De bestaande overlegfora wat betreft de arbeidsmobiliteit kunnen gebundeld worden in een overkoepelend forum waarbij ook werkgevers en vakbonden worden betrokken.' Dit zou mogelijkheden creëren om taalvereisten in vacatures waar mogelijk te versoepelen en initiatieven zoals het leren van het Nederlands op de werkvloer uit te breiden. Wat het mobiliteitsbeleid betreft, is de grootste uitdaging het gezamenlijk ijveren voor voldoende financiering. De gouverneur pleit er ook voor om andere thema's aan bod te laten komen zoals stadsdistributie, sluisverkeer en parkeerbeleid. Er liggen voor beide gewesten overigens ook kansen voor het grijpen als de toeristische strategie en promotie beter op elkaar worden afgestemd.

De beleidsthema's waar tegenstrijdige belangen spelen, zijn niet zomaar op te lossen door nieuwe structuren. Op vlak van ruimtelijke ordening hoopt De Witte dat

nieuwe overlegorganen die de afgelopen jaren werden opgericht, zoals het Informatiecentrum voor Ruimtelijke Ordening en het Territoriaal Ontwikkelingsprogramma voor de Noordrand, het nodige vertrouwen kunnen doen groeien om in een vroeg stadium een betere afstemming inzake beleid en planning mogelijk te maken. De aanpak van het vliegtuiglawaai blijft een ander heikel punt. Het overleg hierover vereist vooreerst 'dat ieder op een correcte en eerlijke manier wil samenwerken en niet door eenzijdige maatregelen op een slinkse manier alle lasten op de burens af te wentelen'.

i Op 7 oktober 2014 hield Lodewijk De Witte de toespraak *Vlaams-Brabant en Brussel. Autonomie vs. samenwerking*. De volledige tekst vind je op www.vlaamsbrabant.be/info/publicaties/.

In RandKrant van december 2014 publiceerden we een stand van zaken over de wisselwerking tussen de Rand en Brussel aan de hand van de studie *Wisselwerking Vlaams-Brabant en Brussel* van het Steunpunt Sociale Planning van de provincie Vlaams-Brabant (Filip De Maesschalck, Tine De Rijck, Vicky Heylen). De studie vind je op www.vlaamsbrabant.be/binaries/publicatie-dossier-wisselwerking-vlaams-brabant-brussel-2014_tcm5-97560.pdf?tonsaiUri=

Winkels voor Renault-site

VILVOORDE De eigenaar van de oude Renault-site aan de Schaarbeeklei in Vilvoorde wil er in een deel van de oude gebouwen baanwinkels en een ruimte voor sport- en vrijetijdsactiviteiten onderbrengen. Het is wel nog wachten op het nieuwe Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan voor de zone. De terreinen van Renault liggen op een steenworp van de site waar Uplace zou neergepoot worden, maar dat is volgens projectontwikkelaar Alcopa geen probleem. Onder meer Albert Heijn zou interesse hebben om in de oude productiehal van Renault een supermarkt onder te brengen. Hans Bonte (SPA), burgemeester van Vilvoorde, vraagt aan de Vlaamse Regering om werk te maken van het ruimtelijk uitvoeringsplan, zodat de site 17 jaar na de sluiting van Renault eindelijk weer een toekomst krijgt. • TD

Grote bereidheid om Nederlands te leren

VLAAMSE RAND De bereidheid om Nederlands te leren bij nieuwkomers in de Vlaamse Rand is erg groot. Dat blijkt uit de studie *Instream Vlaamse Rand. Behoeftenonderzoek van nieuwe inwoners in de Vlaamse Rand*, die de provincie Vlaams-Brabant liet uitvoeren. Meer dan duizend nieuwe inwoners van vreemde origine uit veertien gemeenten werkten mee aan het onder-

zoek. '80% van de mensen die we bevroegd hebben, geeft aan dat ze Nederlands willen leren, 66% begint ook effectief met lessen Nederlands', zegt Tom Dehaene (CD&V), gedeputeerde voor het Vlaams karakter. Dat is goed nieuws. Toch haakt een derde van de cursisten af of volgt geen vervolgopleiding. 'We zien dat mensen in veel gevallen een Nederlandse cursus

beginnen, maar moeten afhaken omdat de gezinssituatie veranderd is of omdat de verplaatsing naar de les te moeilijk is. Er is dus duidelijk nood aan een ruimer aanbod, bijvoorbeeld voor mensen die in shiften werken of mensen die thuis moeten blijven voor de kinderen omdat er bijvoorbeeld geen kinderopvang is', vertelt onderzoekster Eline Deblaere. • TD

Humbekenaar en vluchteling

GRIMBERGEN Frans Van Humbeek heeft een opmerkelijk boek geschreven over zijn overgrootouders. Zij vluchtten in september 1914 met hun dochter vanuit Humbeek naar Groot-Brittannië. 'Mijn moeder gaf me een tijd geleden een hele reeks oude postkaarten en brieven, die ze kreeg van haar moeder en ouders in Engeland tijdens de Eerste Wereldoorlog. Aan de hand van de correspondentie die zij daar ontvingen, heb ik hun verhaal gereconstrueerd. Het is opmerkelijk hoeveel brieven ze ontvingen tijdens hun verblijf in Engeland. Je zou verwachten dat ze totaal geïsoleerd waren van andere mensen uit Humbeek die ook waren gevlucht, maar dat was dus niet het geval. Ze hadden schriftelijk contact met andere Humbeekse families in Engeland zelf, maar ook in Frankrijk en Nederland. Het is een uniek tijdsdocument, dat tegelijk erg actueel blijft.' • TD

i *Humbekenaar en vluchteling* kan je bestellen via frans.van.humbeek@telenet.be. Het boek kost 17 euro. Er ligt een inlijkkexemplaar in de Standaard Boekhandel in Grimbergen.

Brandweer blust in grotere zone

VLAAMSE RAND Op 1 januari is de nieuwe brandweerzone Vlaams-Brabant West van start gegaan. De verschillende lokale brandweerzones zijn voortaan ondergebracht in één zone. 'Die schaalvergroting is een gevolg van een federale wet die er gekomen is na de gasramp in Gellingen', legt Hans Bonte (SPA), voorzitter van de brandweerzone Vlaams-Brabant West en burgemeester van Vilvoorde, uit. 'Toen bleek dat de samenwerking op het terrein tussen de verschillende kleine korpsen mank liep. De nieuwe grote brandweerzones, zoals die van Vlaams-Brabant West, moeten leiden tot een betere coördinatie en organisatie. In de nieuwe brandweerzone werken ongeveer 600 brandweermannen.' De hervorming van de brandweer verliep in onze regio niet zonder slag of stoot. Er werd pas op het nippertje, net voor het nieuwe jaar, een akkoord bereikt over de nieuwe arbeidsvoorwaarden van de brandweermannen. Een aantal gemeenten in de Rand tekende ook beroep aan tegen de verdeelsleutel die provinciegouverneur De Witte opstelde voor de kosten van de nieuwe brandweerzone. Onder meer Vilvoorde, Machelen en een aantal Pajotse gemeenten zien die kosten fors stijgen. • TD

Nieuw kruit voor Kruitfabriek

VILVOORDE De Kruitfabriek, bekend van het voormalige VIER-programma, is de nieuwe thuis van MadTiger, de bekende gadget- en designshop in Vilvoorde. 'De winkel is naar daar verhuisd, maar er gebeurt nog veel meer in de ruimte die we nu ter beschikking hebben', vertelt Didier Cortois van Madlion. 'In het oude fabriekspand is ook een bar en we organiseren er allerlei evenementen: van tentoonstellingen over concerten en dj-sets tot vintagemarkten. Ook muzieklabo Noise Gate en circusatelier Circolito

hebben hier onderdak gevonden. Het is dus een smeltkroes van culturele disciplines gecombineerd met een toffe bar en winkel en dat is precies wat we wilden bereiken. Er valt altijd wat te beleven in de Kruitfabriek.' ▸

i De Kruitfabriek ligt aan de Steenkaai in Vilvoorde en is open op donderdag en vrijdag van 12 tot 22 uur, op zaterdag van 9 tot 23 uur en tijdens evenementen. Meer info op www.dekruitfabriek.com

Met meer dan 21,6 miljoen passagiers heeft Brussels Airport in **Zaventem** een nieuw passagiersrecord gevestigd. • In **Vilvoorde** komt in de Cyriel Buyssestraat een nieuw cultuur- en ontmoetingscentrum voor de Turkse gemeenschap. • Met de invoering van de 'Vilvoordse centrumpremie' maakt de stad **Vilvoorde** de komende vijf jaar 1.250.000 euro vrij voor de opwaardering van woningen in het centrum. • In **Dilbeek** is een nieuw skatepark aan de D'Arconatistraat geopend. • Terwijl het gemiddeld aantal positieve ademtesten bij een BOB-controle rond de 3% schommelt, is in de politiezone Halle tijdens zo'n controle liefst 12% van de gecontroleerde bestuurders betrapt op het rijden onder invloed van alcohol. • Het centrum van **Wolvertem** wordt één grote zone 30. • De Plantentuin van **Meise** krijgt van de Vlaamse overheid 1,9 miljoen euro voor wetenschappelijk onderzoek; geld dat vooral gaat naar de digitalisering van de erfgoedcollecties en de aankoop van onderzoeksmateriaal. • 2014 was voor de Plantentuin een topjaar met 127.000 bezoekers. • De beuken en eiken in het Zoniënwood hebben te lijden onder de klimaatverandering, zo stellen onderzoekers die de bomen twaalf jaar onderzochten. • 27 gemeenten uit Halle-Vilvoorde zijn aangesloten bij rechtenverkenner.be, een website die informeert over allerlei voordelen en sociale rechten, bijvoorbeeld kortingen op het openbaar vervoer, verhoogde kinderbijslag of gratis juridische bijstand. • De 8 gemeenten die nog niet zijn aangesloten, zijn **Asse**, Bever, **Hoeilaart**, Kampenhout, Opwijk, Pepingen, **Sint-Genesius-Rode** en Ternat. • **Merchtem** gaat 150 van de 255 eiken kappen aan de Kouter omdat ze groeien tot in de elektriciteitsdraden en zo stroompannes veroorzaken. • Op de aansluiting van de E19 met de binnenring in **Machelen** gebeurden in 2014 meer dan vijftig ongevallen. Op vraag van de wegpolitie wordt de maximumsnelheid er verlaagd

naar 70 km/u. • In **Sint-Pieters-Leeuw** is erescheper Roger Desmeth overleden. • Het weekblad De Serrist, met regionaal nieuws over de Druivenstreek, bestaat 70 jaar. • 't Smiske in **Asse** blaast het roemrijke kinderkoor Wamblientjes uit **Wemmel** nieuw leven in. • Het administratief centrum en omgeving in **Wezembeek-Oppem** zal er binnen enkele jaren heel anders uitzien. Er komt een nieuwbouw voor alle diensten en een nieuwe bibliotheek. • Er is een aanvraag ingediend om een complex te bouwen voor grote winkelketens van in totaal 4.000m² aan de Pontbeeklaan in **Zellik**. • Eén derde van de inwoners in de Vlaamse Rand is het Nederlands niet machtig. Jaarlijks melden zo'n 14.000 andersstaligen uit Vlaams-Brabant zich aan om Nederlands te leren. • Minister Ben Weyts (N-VA) maakt 8,7 miljoen euro vrij voor de aanleg en opwaardering van fietspaden in Halle, **Drogenbos** en Opwijk. • In Halle-**Vilvoorde** zijn, volgens handelsinformatiekantoor Graydon, vorig jaar 310 bedrijven failliet gegaan, een daling met ruim 11% in vergelijking met 2013. • Het nieuwe jeugdhuus De Pit in de Heuvelstraat in **Overijse** is officieel erkend door het gemeentebestuur. • De gestutte muur rond de Sint-Servaaskerk in **Wemmel** kan na tien jaar eindelijk worden hersteld dankzij subsidies van de Vlaamse overheid. • De Vlaamse overheid investeert in een nieuw en veiliger fietspad langs de Humaniteitslaan in **Drogenbos**. • Louis Hereng, voormalig gemeenteraadslid en schepen in **Kraainem**, is overleden. • Soldier Six, een garagerockband uit de omgeving van **Zaventem**, won de finale van de muziekwedstrijd Zennetoer. • Fastfoodrestaurant McDonalds werft veertig personeelsleden aan voor het nieuwe restaurant Dansaert Park in **Groot-Bijgaarden**. • In samenwerking met de Vlaamse Milieumaatschappij loopt een project om eigenaars van overstromingsgevoelige woningen in **Sint-Genesius-Rode** en **Beersel** oplossingen te bieden om waterschade te beperken. • JH

© TDW

Daarvoor zou ik alles willen geven

VLAAMSE RAND *Gelukkig zijn* is de nieuwste voorstelling van theatergroep Fast Forward. Het gezelschap richt zich al zo'n vijftien jaar op mensen die Nederlands leren. Met Vilvoorde als uitvalsbasis is Fast Forward een vaste waarde in de cultuurcentra van de Rand. 'Dit keer staan de anderstaligen zelf op het podium', zegt artistiek leider Peter Schoenaerts. 'Ze zingen twaalf Vlaamse klassiekers van onder meer Raymond van het Groenewoud, Noordkaap, Clouseau, Johan Verminnen en Yasmine. Liedjes zingen is de ideale manier om een vreemde taal te leren. Het is een leuke en veelbeproeft methode op scholen. Logisch dat wij ooit zo'n voorstelling zouden maken.'

De titel, *Gelukkig zijn*, verwijst naar de hit van Ann Christy en is meteen ook de rode draad doorheen de voorstelling. 'Vanuit hun persoonlijke ervaringen vertellen de zanger-acteurs wat geluk voor hen betekent. Die ervaringen zijn erg uiteenlopend, want de ploeg is een mix van Franstalige Belgen, economische migranten en asielzoekers. Sommige verhalen zijn schrijnend, andere ontroerend of grappig.' De repetitieperiode was bijzon-

Taalachterstand wegwerken

VLAAMSE RAND De Vlaamse Regering is van plan om een Taskforce Onderwijs Vlaamse Rand op te richten. Die moet een antwoord bieden aan de taalproblemen in de scholen van de Vlaamse Rand. Het aantal leerlingen met taalachterstand is fors gestegen in de Nederlandstalige scholen. 'In de periode 2008-2013 is het aantal leerlingen met een andere thuistaal dan het Nederlands sterk toegenomen. Voor het basisonderwijs steeg dat aantal van 30,9 naar 37,8%, in het secundair onderwijs van 19 naar 25,8%', zegt Vlaams minister van Onderwijs Hilde Crevits (CD&V). 'We willen vermijden dat taalachterstand zich omzet in leerachterstand en daarom zet ik de inspanningen op het vlak van ondersteuning van scholen in de Vlaamse Rand verder. Er komt een Taskforce Onderwijs Vlaamse Rand waarin we alle expertise van leraars, directeurs, begeleiders en lokale besturen samenbrengen.' De taskforce krijgt de opdracht een oplisting te maken van methodes die

hun nut hebben bewezen bij het wegwerken van taalachterstand en ervoor te zorgen dat die methodes nog actiever toegepast worden in de scholen.

De plannen van minister Crevits lijken in contrast te staan met een andere maatregel die ze aankondigde. Bij het verdelen van de werkingsmiddelen tussen scholen wil ze niet langer rekening houden met de sociale achtergrond van de leerlingen. Dat zou kunnen betekenen dat bijvoorbeeld in Vilvoorde een aantal GOK-leerkrachten, die extra ondersteuning bieden aan kansarme kinderen, verdwijnen. 'Ik volg het dossier op de voet', Jo De Ro (Open VLD), schepen van Onderwijs in Vilvoorde en lid van het Vlaams Parlement. 'De extra ondersteuning voor die kinderen is broodnodig. De taskforce is in elk geval een goede zaak, want zo kunnen de mensen die elke dag op het terrein werken, tonen waar de noden liggen en welke maatregelen absoluut behouden moeten blijven.' • TO

Huisfotograaf David Legrève maakte in opdracht de fotoreportage 'Kapot station' voor www.randkrant.be

Dirk Volckaerts was negen jaar hoofdredacteur van het weekblad Brussel Deze Week. Momenteel werkt hij voor de Europese Commissie. Voor RandKrant schrijft hij afwisselend met Joris Hintjens, Fatima Ualgasi en Tom Serkeyn de column *mijngedacht*.

Noisy pants

Aan de heer Verstraten, conceptbureau Kon-7, Thurn en Taxis, Brussel.

GEACHTE HEER VERSTRATEN,

Ik schrijf u in verband met de opdracht die u kreeg van de Vlaamse administratie voor een studie ter omkadering van het nieuw cultureel centrum in Ruisbroek. Ik heb uw conceptnota 'Ruisbroek 2050 – een totaalvisie' met aandacht gelezen. Het idee om Ruisbroek, naar aanleiding van de creatie van een nieuwe culturele aantrekkingspool in de zuidrand, een radicale make-over te geven, is zeer valabel. Toch vrezen wij dat sommige voorstellen op financiële of praktische bezwaren zullen stuiten.

1 U haalt terecht aan dat Ruisbroek te weinig doet met zijn grootste inwoner ooit, de 14e-eeuwse mysticus Jan van Ruusbroec. Uw idee om een Jan van Ruusbroec-themapark te bouwen, inclusief een multimediaal Visioenbos en een manuscripten-waterglijbaan, is dan ook erg interessant. Let wel: het sponsoren van het Visioenbos door de farmaceutische sector of fabrikanten van sterke drank, zoals u voorstelt, ligt gevoelig.

2 Het omvormen van de Jaarmarkt Ruisbroek, de zaterdag voor de eerste zondag van oktober, tot een tweedaags muziekfestival 'Noisy Pants' is eveneens een waardevol idee, al vrezen wij dat er geen draagvlak bij de lokale bevolking voor zal zijn. Niet iedereen zal blij zijn met het verengelsen van de gemeentenaam naar Noisy Pants, ook al helpt dit zonder twijfel om Ruisbroek onder de aandacht van de internationale gemeenschap in Brussel te brengen. We vrezen ook dat het huidige budget voor de jaarmarkt niet zal volstaan om The Simple Minds of Lady Gaga naar Ruisbroek te halen. Daarenboven is het Kerkplein te klein. Ter info: in 2014 traden Benny Michiels en Rudis-Music op, en dat was een groot succes.

3 Na contacten met de regionale en federale overheden en met de verschillende vervoersmaatschappijen, vrezen we dat uw plannen voor het doortrekken van de metro naar Ruisbroek en het inlassen van een extra stop op de hogesnelheidslijn Brussel-Parijs (het nieuwe station Ruisbroek-internationaal) weinig kans op slagen hebben. De Brusselse vervoersmaatschappij zou wel eventueel bereid

zijn om de frequentie van bus 50 Zuidstation-Lot aan te passen, om zo de door u voorspelde toeloop van toeristen op te vangen.

4 U bent in uw conceptnota jammer genoeg niet ingegaan op onze vraag, om de trompetboom in het park van kasteel De Helle beter op de kaart te zetten. Zoals u weet, gaat het hier om de dikste trompetboom van heel België (geslacht *Catalpa*, familie der *Bignoniaceae*), een unicum dat volgens ons een toeristische voltreffer kan worden, eventueel via Trompetboomarrangementen in samenwerking met de lokale horeca, of de jaarlijkse verkiezing van Miss Trompetboom. Kan u dit in een herwerkte versie van uw conceptnota alsnog uitdiepen?

5 We hadden een eerste verkennend gesprek met de (uittredende) directie van de KVS in Brussel over het omvormen van toneelkring 'Door Eigen Werk Sterk' tot een beroepsgezelschap, en een mogelijke fusie met de KVS. Voor dit nieuwe gezelschap KVRS was er jammer genoeg weinig enthousiasme, en ook 'Door Eigen Werk Sterk' reageert eerder afwijzend. Misschien moet u deze passage, samen met die over de oprichting van het Ruisbroeks Symfonisch Orkest, enigszins herschrijven.

6 Jammer genoeg kunnen wij niet ingaan op uw suggestie om een Interactief Overstromingsmuseum Ruisbroek 1976 te bouwen. Het idee op zich is bijzonder interessant, maar jammer genoeg vonden de overstromingen in 1976 plaats in Ruisbroek (gemeente Puurs, provincie Antwerpen) en niet in Ruisbroek (gemeente Sint-Pieters-Leeuw, provincie Vlaams-Brabant). We hebben uw voorstel echter aan de gemeente Puurs overgemaakt, voor verdere opvolging.

Beste mijnheer Verstraten, ziedaar onze opmerkingen. Ik kijk uit naar een herwerkte versie van uw conceptnota.

Met vriendelijke groeten,
K. Bas, Ministerie van de Vlaamse
Gemeenschap

TEKST Dirk Volckaerts • FOTO Filip Claessens

der intensief. 'We selecteerden achttien mensen tijdens de audities. Ze kunnen allemaal uitstekend zingen, maar niet iedereen heeft ervaring met meerstemmig zingen. Daarom hebben we muzikaal begeleider Andy Dhondt ingeschakeld. Bovendien vind ik het belangrijk dat de koorleden weten waarover ze zingen, zodat ze zich goed kunnen inleven. We hebben de betekenis van elk liedje dan ook grondig bestudeerd. Je mag ook niet vergeten dat de uitspraak van het Nederlands niet evident is voor een Tadzjiek of een Syriër: *Gelukkig zijn* is een voorstelling voor een breed publiek. Anderstaligen kunnen hun Nederlandse luistervaardigheid oefenen, Vlamingen krijgen de kans hun lievelingsliedjes te horen in een bijzondere versie. • JB

Speeldata

dinsdag 10 feb (20.30u) in GC de Bosuil, maandag 2 maa (20.30u) in GC de Lijsterbes, donderdag 5 maa (20.00) in GC de Kam, dinsdag 24 maa (14.30 en 20.30u) in GC de Boesdaalhoeve en dinsdag 31 maa (14.00 en 20.00u) in GC de Zandloper.

Meer over Meise

MEISE De blog *Meer over Meise*, die zowat anderhalf jaar geleden het levenslicht zag, is een succes. 'De blog is eigenlijk het verlengde van de heemkundige kring, maar dan in een moderne vorm. Op de blog vind je verhalen over al wat speelt in Meise. Het gaat om artikels over erfgoed in de brede zin van het woord: niet alleen gebouwen, maar ook mensen, dialecten en zelfs gewoon hersenspinsels van de vrijwilligers die meewerken aan de blog', legt initiatiefneemster Monika Van den Brande uit. 'De blog wordt veel gelezen, maar om de mensen ook het plezier van ezelsoren in een boek te gunnen, hebben we een jaarboek gemaakt met de meest gelezen artikels. Het zijn 100 pagina's puur leesplezier en weetjes over Meise.' • TD

Het jaarboek van *Meer over Meise* kost 11 euro en kan je kopen in het administratief centrum in Wolvertem, de bib en de Muse van Meise. De blog vind je op www.meerovermeise.be

'Ik ben een Nederlandstalige Brusselaar, opgegroeid met een sterk taalbewustzijn. Als hoofdstedeling heb je veel kansen om een brede visie op de wereld te ontwikkelen.'

Jan Verleysen, voorzitter van Inzet voor

De Nederlandse taal- en cultuurgemeenschap dienen, is het hoofddoel van de Marnixring. De serviceclub telt 1.500 leden, van Frans-Vlaanderen tot Zuid-Afrika. Jan Verleysen uit Dilbeek is de voorzitter. Hij groeide op in Brussel, waar hij het taalbewustzijn meekreeg.

TEKST Joke Bellen • FOTO Filip Claessens

Met een sympathiek Zet oech daal in authentiek Limburgs nodigt Jan Verleysen mij uit om te gaan zitten. Hij voegt er meteen de visie van de Marnixring aan toe. 'Als ik spreek over Limburg, dan heb ik het over Limburg aan weerszijden van de Maas. Of je nu in Maastricht bent of in Riemst, de mensen spreken dezelfde taal, hebben dezelfde aard en identiteit. Het enige verschil is dat de ene werkt met een *querty*-klavier, de andere met een *azerty*.'

De Marnixring beschouwt de Nederlandstalige omgeving als een geheel over de landsgrenzen heen. 'We zijn een internationale club, met leden in Duinkerke, Terneuzen, Maaseik, tot in Kaapstad toe. We focussen op hetgeen we gemeenschappelijk hebben, op wat we samen kunnen doen. Dit uitgangspunt loont. Onze organisatie groeit. We hebben bijna 1.500 leden in een zestigtal ringen. Ook aardig wat jongeren tonen interesse.'

MARNIX VAN SINT-ALDEGONDE

De club werd gesticht in 1968 en is genoemd naar Filips van Marnix van Sint-Aldegonde. 'Een Brusselaar en een medestander van Willem van Oranje. Hij vertegenwoordigt perfect onze doelstellingen. Naast het verspreiden en behartigen van de Nederlandse taal en cultuur willen we ook solidariteit, verstandhouding en vrede bevorderen door het ideaal van dienstvaardigheid.' Ook Verleysen is geboren en getogen in onze hoofdstad. 'Ik

DE EINSATZ FÜR DIE NIEDERLÄNDISCHE SPRACHE UND KULTUR

Das Hauptziel des Marnixring besteht darin, der niederländischen Sprach- und Kulturgemeinschaft zu dienen. Dieser Service-Club zählt 1.500 Mitglieder aus Flandern, den Niederlanden, Französisch-Flandern bis nach Südafrika. Jan Verleysen aus Dilbeek ist der Präsident. Er ist in Brüssel aufgewachsen, wo er das Sprachbewusstsein mitbekommen hat. Der Marnixring betrachtet die niederländischsprachige Umgebung als ein Ganzes über die Landesgrenzen hinweg. 'Wir sind ein

internationaler Club, mit Mitgliedern in Dünkirchen, Terneuzen, Maaseik bis nach Kapstadt.' Der Club wurde 1968 gegründet und ist benannt nach Filips van Marnix van Sint-Aldegonde. 'Ein Brüsseler und Mitstreiter von Wilhelm von Oranien. Er versinnbildlicht perfekt unsere Zielsetzungen. Neben der Verbreitung und Bewahrung der niederländischen Sprache und Kultur wollen wir auch Solidarität, Verständnis und Frieden durch das Ideal der Hilfsbereitschaft fördern.'

de Marnixring Internationaal

de Nederlandse taal en cultuur

ben een Nederlandstalige Brusselaar. Een deel van mijn familie komt uit het Noorden (Nederland). Ik ben opgegroeid met een sterk taalbewustzijn. Als kleine ketjes beleefden we alles aan den lijve: de schoolstrijd, het protest tegen de Eenheidswet van Gaston Eyskens. Die gebeurtenissen hebben mij gevormd. Als hoofdstedeling heb je veel kansen om een brede visie op de wereld te ontwikkelen.'

GEEN LOGE

Lid worden van de Marnixring doe je niet zomaar. 'Je kan enkel gevraagd worden. Dat gebeurt meestal op ringniveau, dus in je eigen buurt. Omwille van de privacy stellen we de ledenlijst enkel beschikbaar aan de leden zelf. Maar we zijn geen loge, je kan je ook zelf kandidaat stellen. De Marnixring is een vereniging die inclusief is: we nodigen mensen uit om Nederlands te leren. Je mist immers veel als je de taal van je omgeving niet begrijpt. Voor wie Nederlands leert, gaat een nieuwe wereld open. Dat maakt een mens gelukkig.'

Verleysen wil nog een ander vooroordeel weerleggen. 'We zijn geen club van enkel hoogopgeleide mensen. De nadruk ligt op dienstbaarheid en vriendschap. We zoeken mensen die zich, met hun kennen en kunnen, onbaatzuchtig inzetten voor onze doelstellingen, los van politieke, godsdienstige of ideologische voorkeur. Al houden we ervan dat onze leden een kritische geest hebben en hun mening durven uiten.'

POSTBODE MET DYSLEXIE

De Marnixring zet haar idealen om in concrete acties. 'Onlangs organiseerden we onze vierde Humanitaire Olympiade. Tijdens dit vierjaarlijkse evenement behandelen we een maatschappelijk relevant onderwerp. Dit keer werkten we rond dyslexie en dyscalculie. De focus lag op de gevolgen van dysfuncties op de werkvloer en in het maatschappelijke leven, omdat daarvoor – in tegenstelling tot in het onderwijs – weinig aandacht is. Zo'n 150 mensen namen deel aan het debat. Niet alleen professoren, maar ook een jongen uit de middelbare school en een postbode. Die laatste sprak over zijn dyslexie en de

moeilijkheden die hij daarvan ondervindt in zijn werk. Spontaan, zonder een blad bij de hand, want een tekst aflezen kan hij minder goed. Onder de aanwezigen was Raymonda Verdyck, hoofd van het Vlaamse Gemeenschapsonderwijs. Ze vond onze invalshoek inspirerend.'

EREPENNINGEN

De Marnixring kent jaarlijks een erepenning toe aan mensen of organisaties die op een bijzondere manier hebben bijgedragen aan het in ere houden van de Nederlandse taal en cultuur. 'In 2015 zetten we Cyriel Moeyaert in de bloemen. Deze 95-jarige priester is oud-voorzitter van het Komitee voor Frans-Vlaanderen, waar hij de Nederlandse taal- en cultuurontwikkeling steeds heeft gepromoot. Met succes overigens, want ook in de zuidelijkste Nederlanden is er momenteel een verhoogde belangstelling voor het Nederlands.'

'We nodigen mensen uit om Nederlands te leren. Je mist immers veel als je de taal van je omgeving niet begrijpt.'

'Laatst bezocht ik *La bourse des langues* in Duinkerke. Daar merk je dat de interesse voor het Nederlands niet alleen historische, maar ook economische redenen heeft. Frans-Vlaanderen kent een hoge werkloosheid. Tijdens een lezing stond een Franse arbeider recht. Fier vertelde hij dat hij zijn kinderen in het Nederlands had laten studeren en dat ze daardoor alle drie werk hadden gevonden.'

Een tweede erepenning leidt ons via Brussel en Dilbeek naar de hele Rand. 'Heb je al gehoord van Rita Harnie? Zij was directrice van een lagere school in Sint-Agatha-Berchem. Zij wilde iets doen voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Volgens haar kan dat enkel als iedereen meedoet. Daarom ontwierp ze de affiche *In het belang van uw kinderen spreken wij hier Nederlands. U toch ook?* De affiche werd in de school opgehangen. Cartograaf Michiel Plaizier merkte dat op en nam er foto's van die hij aan zijn medeleden van Marnixring

Dilbeek toonde. Met toestemming van Harnie werd de slogan op spandoeken afgebeeld en in de Dilbeekse scholen verspreid. Met succes. Niet veel later zag je de spandoeken van dit lokale ringproject in de hele Rand. Een mooi voorbeeld van dienstbaarheid, want de inzet van Plaizier was kosteloos. En Rita Harnie kreeg de Marnix-erepenning 2013 voor haar inspanningen.' Er gebeurt dus heel wat op lokaal niveau. 'Elke ring organiseert activiteiten: concerten, debatten, theatervoorstellingen. Met de opbrengst daarvan wordt geïnvesteerd in een project.'

NEDERLANDS GEEFT KANSEN

'Wij geloven dat Nederlandstalig onderwijs kansen scheidt. Even terug naar de tijd van Simon Stevin. Stevin stelde vast dat zijn studenten moeite hadden met wetenschappen omdat het Latijn voor een extra hindernis zorgde. Daarom sprak hij over driehoek en niet over triangel. Het invoeren van begrijpelijke termen maakte kennis toegankelijk voor een groter publiek. Dit leidde uiteindelijk tot een economische heropbloei in de Lage Landen. Tegenwoordig zie je een omgekeerde tendens. Aan universiteiten wordt in het Engels lesgegeven. Wanneer dit gebeurt door professoren die het Engels onvoldoende beheersen, dan heb je een daling van kwaliteit. Door het creëren van een forum waar plaats is voor debat brengt de Marnixring deze tendensen onder de aandacht. Begrijp me niet verkeerd: natuurlijk is het Engels de lingua franca van deze tijd. Wij wijzen het vreemde niet af, wij koesteren het eigene.'

TWEEHONDERD JAAR ORANJE

2015 wordt een bijzonder jaar voor de Marnixring. 'Dit jaar bestaat het Cultureel Verdrag tussen Vlaanderen en Nederland twintig jaar. Bovendien is het exact tweehonderd jaar geleden dat het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden werd gesticht. Weet je dat Willem I een belangrijke rol heeft gespeeld in het overleven van het Nederlands in Vlaanderen? Samen met minister Van Maanen stichtte hij in Lier een kweekschool voor onderwijzers. Onder meer door hun inzet werd het Nederlands in Vlaanderen van de ondergang gevrijwaard.'

Een nieuw geluid?

Eind oktober diende minister voor de Vlaamse Rand Ben Weyts (N-VA) zijn beleidsnota voor de komende vijf jaar in. Voor het eerst heeft de Rand een voogdij-minister uit de streek zelf. Benieuwd of een *ervaringsdeskundige* andere strategische keuzes maakt.

TEKST Karla Goetvinck • FOTO Filip Claessens

Een stempel drukken op het randbeleid blijkt niet zo makkelijk, zeker niet in tijden van besparingen. De bevoegdheid Vlaamse Rand is vooral een coördinerende bevoegdheid, m.a.w. Weyts zal zijn collega-ministers moeten motiveren om elk op zijn terrein een randbeleid te voeren. Weyts' eigen budget voor de Vlaamse Rand is relatief klein.

Met die beperkte specifieke middelen zet hij het bestaande beleid voort. Het gaat dan over initiatieven als een welkomstfolder voor nieuwe inwoners, een onthaalfolder voor nieuwe bedrijven, cultuurwaardebons (*Randuitcheques*) voor cursisten Nederlands en subsidies voor activiteiten die het Vlaams karakter versterken en/of de integratie van anderstaligen bevorderen. En vzw 'de Rand' moet dan wel besparen, maar Weyts ziet een toekomst voor alle deelwerkingen: de gemeenschapscentra in de faciliteitengemeenten, RandKrant, het Gordelfestival, de dienst taalpromotie en de site www.docu.vlaamserand.be.

EEN RANDBELEID IN ANDERE DEPARTEMENTEN

Bij zijn collega-ministers rekent de minister op een paar nieuwe investeringen. Er komt een haalbaarheidsstudie voor een bijkomend cultuur- en congrescentrum. Op het vlak van welzijn moet het nieuwe investeringsfonds Vlabzorginvest gronden financieren voor nieuwe zorginitiatieven. En tegen 2019 moet er in de Rand 1.000 ha toegankelijk groen bijkomen.

Daarnaast wil minister Weyts de rest van de Vlaamse Regering aanzetten tot extra aandacht voor de Rand. Zo richt hij samen met zijn collega van Onderwijs een lokale taskforce op die methodieken voor leerlingen met taalachterstand moet bundelen en promoten. Samen met zijn collega van Landbouw richt hij een lokaal loket op dat boeren helpt om nevenactiviteiten te ontwikkelen (*verbrede landbouw*) en om rechtstreeks te verkopen aan hun klanten (*korte keten*).

De minister wil overleg en samenwerking stimuleren. Zo bundelt hij het overleg over het Strategisch Actieprogramma voor de Reconversie en Tewerkstelling in de luchthavenregio (START) opnieuw met het overleg over het flankerend beleid voor het Vlaams Strategisch Gebied Brussel (VSGB). In een vorige legislatuur werden die twee overlegplatforms uit elkaar gehaald. Weyts wil ook een overleg opstarten tussen de schepenen van Vlaams beleid in de brede Rand. Overleg en samenwerking met Brussel: daarover rept de nota opvallend genoeg met geen woord. In de beleidsnota Brussel van collega Sven Gatz (Open VLD) wordt wel herhaaldelijk gepleit voor overleg.

Minister Weyts voorziet ook in controle. Zo zou, zoals voorheen, een ambtenaar van het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) de vergaderingen van de gemeenteraden van Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode en Wezembeek-Oppeem bijwonen. En Weyts wil ook nagaan of alle welzijnsvoorzieningen die onder de toepassing van het kwaliteits-

decreet vallen wel Nederlandstalige dienstverlening aanbieden. Hij wil ook een decreet over het taalgebruik bij de opmaak van notariële akten.

WANNEER BEN JE BADWATER?

Tot slot nog een bedenking: wat me bij het lezen trof, is dat Weyts randbewoners opdeelt in huidige bewoners en nieuwkomers. Hoofddoelstelling van zijn beleid is om de nieuwkomers zo snel en zo goed mogelijk te integreren en om de ontvangende gemeenschap te versterken, 'zowel in aantal als op het vlak van interne cohesie'. 'Als je mensen wil onderdompelen in een warm integratiebad, dan moet er genoeg water in het bad staan', zo stelt hij. Maar wie bedoelt hij met het badwater: stamboekrandbewoners, Belgen, mensen met het Nederlands als thuistaal, iedereen die Nederlands kent? En wanneer ben je ondergedompeld?

Zo eenduidig is de situatie in de Rand al lang niet meer. Neemt niet weg dat Weyts gelijk heeft met zijn vaststelling dat de Rand een regio is met opvallend veel verhuisbewegingen, opvallend veel mensen van vreemde origine, opvallend veel anderstaligen, en tegelijkertijd opvallend weinig inburgeraars. Overigens wil Weyts samen met het nieuwe Agentschap Integratie en Inburgering uitzoeken hoe hij dat laatste kan opvangen. In elk geval komt er een speciaal traject voor expats.

De volledige nota vind je op www.randkrant.be

Axelle puur

© SIRGE LEBLON

MUZIEK

Axelle Red, de koningin van de French soul, gaat op tournee met alweer een nieuwe plaat onder de arm. *Acoustic* wordt haar eerste akoestische album.

Uit twee decennia muziek plukt ze haar beste nummers. Niet alleen bekende hits, maar ook goede albumtracks met singlekwaliteiten. Van *Sensualité* en *Le monde tourne mal* tot *Amour profond*, La Red kleedt ze uit tot pure schoonheid. Tijdens een korte theatertour langs intiemere zalen stelt de zangeres de plaat voor. Ze belooft alvast een feestje waar pop, folkrock, Memphis Soul en Motown om de eer zullen strijden.

MEMPHIS, TENNESSEE

Met meer dan vijf miljoen verkochte albums en singles is Axelle Red een van de bestverkopende Belgische artiesten. Dat indrukwekkende aantal heeft ze uiteraard te danken aan haar populariteit in Frankrijk, waar ze in 2006 zelfs tot ridder of *Chevalier des Arts et Lettres* geslagen werd. Vergis je echter niet, Axelles muzikale roots liggen in Memphis, Tennessee. In de platenkast van haar ouders vond ze pareltjes van Elvis en Carole King, van Stax en Motown. De Amerikaanse hoofdstad van de soul is zowat haar tweede thuis, de zangeres werkte er al samen met muzikale grootheden als Isaac Hayes en Ann Peebles.

In 2013 vierde de artieste haar twintigjarige carrière met *Rouge Ardent*. Ze weigerde op haar lauweren te rusten en schreef voor dat album veertig nieuwe songs, waarvan er tien de eindmeet haalden. Of zoals ze zelf zegt: 'Ik wou een grootse plaat maken, met

grootse songs. Geen pretentieuze dingen, maar een grootse sound, met koperblazers en strijkers, hoewel er ook sobere liedjes op het album staan. Ik wou absoluut een stap verdergaan, maar ik heb ook al mijn vroegere werk opnieuw beluisterd.' De opnames vonden plaats in de Royal Studios, 'Home of the Memphis Sound', van de legendarische producer en arrangeur Willie Mitchell.

MODE-ICOON MET GEWETEN

In de loop van de jaren ontpopte Axelle Red zich tot een beroemdheid met een geweten. Ze werd UNICEF-ambassadrice en komt op voor de rechten van kinderen en vrouwen in oorlogsgebieden en ontwikkelingslanden. Zo voerde ze al campagne in Haïti, Afrika en Zuidoost-Azië. In september vorig jaar reisde ze naar Zuid-Soedan, waar duizenden kinderen dreigen te sterven door ondervoeding en gebrekkige hygiëne. Ook Handicap International en Oxfam konden al op haar steun rekenen.

Wie de videoclip van de roodharige popster kent, zal het beamen: Axelle Red wisselt al eens graag van outfit. Het liefst hult ze zich in stukken van Belgische ontwerpers als A.F. Vandevorst, Ann Demeulemeester of Veronique Branquinho. In 2013, in het modemuseum van haar geboortestad Hasselt, stelde ze haar garderobe al tentoon. Vorig jaar bracht ze haar eerste eigen collectie, gekenmerkt door *Americana chic*, slangenprints en jumpsuits, uit bij winkelketen JBC. • Joke Bellen

Axelle Red

WO • 11 FEB • 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO • 18 FEB • 20.15

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

Vallen, opstaan en weer doorgaan

THEATER

Wat is het leven meer dan een wielervedstrijd waar je op weg naar de meet allerlei hinderlagen, teleurstellingen en overwinningen tegenkomt? Is het niet een rit die gekenmerkt wordt door vallen en opstaan en vooral doorgaan? Deze vragen lopen als een rode draad doorheen het theaterstuk *Flandrien*. Het verhaal gaat over een groep mannen – met binnen- en buitenlandse roots – die ervan dromen om de Ronde van Vlaanderen te winnen. Vastberaden als ze zijn, zetten ze zich met hart en ziel in om deze droom waar te maken. Hun ambitie is het maximum uit de wielrennerij en uit het leven te halen. Omdat ze daar vaak niet in slagen, krijg je allerlei hilarische situaties. Precies daardoor wordt het stuk zeer menselijk en herkenbaar. Hoewel de kapstok waaraan deze voorstelling opgehangen wordt een wielrennerswedstrijd is, gaat *Flandrien* over veel meer dan wielrennen. De *Flandrien*, het symbool van de harde werker en doorzetter, zet aan tot nadenken. Ook de gedachte dat een wielrenner met Marokkaanse roots wel eens de nieuwe *Flandrien* zou kunnen worden, doorbreekt bepaalde stereotiepen en nodigt uit tot reflectie. *Flandrien* is een productie van **Action Zoo Humain**, het theatergezelschap van de broers **Chokri** en **Zouzou Ben Chikha**. • ND

WO • 4 FEB • 20.30

Flandrien

Action Zoo Humain

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

© KURT VAN DER ELST

Naar zee, op zoek naar jezelf

THEATER

Tommy woont met zijn moeder op een heuvel in de stad. Hij leidt er een rustig bestaan tot hij op een dag beslist zijn vertrouwde nest te verlaten en de wijde wereld in te trekken. Met zijn fiets trekt hij naar beneden, richting zee. Onderweg komt hij allerlei fascinerende figuren tegen die zich letterlijk en figuurlijk aan de rand van de stad en de samenleving bevinden. Stuk voor stuk zijn het wat bizarre maar tegelijkertijd inspirerende persoonlijkheden die Tommy's blik op de wereld en hemzelf verruimen. Wat dit theaterstuk bijzonder maakt, is de vorm waarin de

twee jonge makers, **Jonas Vermeulen** en **Boris Van Severen**, het brengen. *The Great Downhill of Little Tommy* is een voorstelling in de vorm van een concert. Het verhaal ontvouwt zich aan de hand van allerlei songs. Hierdoor krijg je een bijzondere mix van een theaterbelevenis en een rockervaring. 'Dit stuk gaat over de zoektocht naar jezelf. Hoewel Little Tommy een jonge kerel is, is het thema 'worden wie je bent' voor alle leeftijden van toepassing', zegt Boris Van Severen. 'Ook de tocht naar de zee is universeel. Het bekende achterlaten en een stap in het onbekende zetten, is van alle tijden', voegt Jonas Vermeulen eraan toe. •ND

ZA • 28 FEB • 20.30

The great downhill journey of little Tommy

Jonas Vermeulen &
Boris Van Severen

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

Schrijf je in op
www.randkrant.be en

WIN

het boek *Schitterende
ruïnes* van Jess Walter.

Lees er meer over
op de site.

Ik en mijn gitaar

MUZIEK

Zoals een ijsbeer, die even zijn kop boven de sneeuw uitsteekt tijdens de winterslaap, kruipt singer-songwriter **Tom Dice** kort uit zijn studio om twee exclusieve concerten te geven in de Rand. Isabelle Moussiaux van Universal: 'Tom zit volop in een creatieve fase. Tijdens zijn concerten eind februari zal hij enkele nieuwe nummers uitproberen, maar het wordt in de eerste plaats een akoestische set met zijn bekendste hits en straffe liedjes van helden als Bruce Springsteen en Bob Dylan.' Tom Dice gooide hoge ogen met zijn single *Me and My Guitar* op het Eurovisie-

songfestival in 2010. Op zijn albums *Teardrops* en *Heart for Sale* hoor je intieme popballads en catchy rocksongs die knipogen naar grote broer Milow. Wil je hem in 2015 live horen spelen? Rep je dan naar Wezembeek-Oppem of Sint-Genesius-Rode, want daarna is het over and out tot volgend jaar. •JB

Tom Dice acoustic

VR • 27 FEB • 20.00

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

ZA • 28 FEB • 20.00

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

Een Brusselse bankoverval

HUMOR

Sinds 2000 speelt het **Brussels Volkstejoeter** toneelstukken in het Brussels Vloms. De formule werd wegens succes almaar verlengd en de jaarlijkse producties blijven volle zalen trekken. Ook buiten de Brusselse grenzen is de interesse voor de kluchtige situatiehumor en de sappige zwans groot. Dit keer verplaatste en vertaalde het BeeVeeTee de komedie *La Bonne Planque* van de Franse auteur Michel André naar Brussel en het Brussels. *De Gooi Planque* betekent zo veel als 'de goede schuilplaats'. Die schuilplaats is het appartement van de vrijgezel mijnheer Perrin, waar het bandietenkoppel Emile en Lulu zich willen verbergen nadat ze de bank tegenover hebben overvallen. Al snel rijst de vraag of dit wel de goede schuilplaats is, want de obligate liefdeshistorie zorgen voor complicaties en de arm der wet is niet veraf. In de cast van gemengde leeftijden vinden we opnieuw de besnorde politicus Robert Delathouwer terug. De rol van politie-inspecteur zit hem als gegoten. De voorstelling bevat ook muziek, want niemand

minder dan Paul Michiels componeerde er een lied voor. Hoewel de ex-Soulsister afkomstig is uit Heist-op-den-Berg, zong hij nummer in het Brussels. *Zorgt even da ge da ni rateirt!* • MB

De gooi planque

Brussels Volkstejoeter

6, 7, 8 FEB • 20.00 EN 15.00

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

20 EN 21 FEB • 20.15

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

De angsten van Aïda

THEATER

Dimitri Leue is niet alleen een acteur en theatermaker met een talent dat niemand onberoerd laat. Van hem is ook geweten dat hij het hart op de juiste plaats heeft. Veel van zijn voorstellingen dragen een uitgesproken maatschappelijk engagement in zich. Zo spande Leue in het verleden al regelmatig zijn theaterkar achter de zorg voor het leefmilieu. En een ander thema dat hij al een aantal keer heeft bespeeld, is de geestelijke gezondheid. Zo presenteert Leue nu het derde deel van zijn trilogie over de menselijke psyche. Na *Het Lortcher-syndroom* over dementie en *De diepte van het Dal* over depressie, wordt *Vanbinnen bang vanbuiten* een liefdesverhaal dat te lijden heeft onder de angsten en psychoses van een van de

personages. Sopraan **Iris Luypaers**, in 2008 nog deelnemster aan de Koningin Elisabethwedstrijd, speelt een operazangeres met smetvrees. Zij wordt verliefd op de regisseur die haar graag de rol van Aïda zou zien spelen. Maar omdat de bacteriën ostentatief tussen hen in blijven staan, ontpopt de regisseur (gespeeld door Leue) zich tot een Mister Proper in deze voorstelling die muziek, een muzikale taal en videobeelden combineert. • MB

Vanbinnen bang vanbuiten

Rataplan/ Dimitri Leue

ZA • 7 FEB • 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO • 12 FEB • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

Bentje

Paddington

In 1956 kocht de Engelse schrijver **Michaël Bond** een teddybeer nabij het Londense treinstation Paddington. Twee jaar later begon hij aan de wereldberoemde kinderboekenreeks over het aalbare beertje. En nu hebben de makers van de Harry Potter-films ook een film gemaakt over de pratende knuffel. *Paddington* is een feërieke familiefilm. Spannend en grappig voor de kleintjes, met hier en daar een knipoog voor de volwassenen. Het is ook genieten van de mooie beelden van Londen, waar Paddington is aanbeland op zijn zoektocht naar de ontdekkingsreiziger die hem en zijn familie ooit ontdekte in de oerwouden van Peru.

Paddington wordt zo ook een beetje een film over migratie. Het beertje weet wel weg met de Engelse marmelade en kan zich ook verzoenen met het Britse hondenweer, maar als zijn onaangepaste gedrag voor problemen zorgt in zijn wat vastgeroeste adoptiefamilie Brown moet hij zijn zin voor avontuur en zijn pluizige schattigheid uitspelen als extra troeven.

Voor de moeders is het misschien nog interessanter om weten dat de stem van beertje *Paddington* in de Vlaamse versie wordt ingesproken door de al even aalbare **Bent Van Looy**. De vaders zien misschien iets in de voorts wel heel gemene taxidermist, gespeeld door Nicole Kidman. • MB

MA • 16 FEB • 15.00

Paddington (+6j)

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

On the road

© TDW

RUISBROEK Tankstations. Ik heb er iets mee en ik ben beslist niet de enige. Wat geeft hen die vreemde aantrekkingskracht? Waarom zijn ze hoofdrolspeler in zoveel films, boeken, fotoreeksen? Is het omdat ze ons heel even optillen uit ons gevestigde, geprogrammeerde leven? Is het omdat we allemaal intrinsiek nomade zijn, onderweg, en zij een oase van ongedwongenheid, dromen, toeval, troost bieden? Net ten zuiden van Brussel, aan weerszijden van de E19, ligt het vernieuwde tankstation van Ruisbroek. Ontwerpbureau Samyn & Partners tekende een futuristisch ontwerp waarbij integratie en innovatie sleutelwoorden waren. Geen dominante, grootse constructie dus, maar een slank ontwerp dat fijn aansluit bij het groene gebied van de Zenne. Het station biedt alle nutsvoorzieningen voor de hedendaagse automobilist. Een gebogen luifel van vijf gegolfde staalplaten, bijeengehouden door fijne liggers en staalkabels, overkoepelt de brandstofpompen. 's Nachts lijkt deze verlichte vleugel wel te zweven. Hij wordt evenwel ondersteund door smalle dubbele of driedubbele buisvormige kolommen die bovenaan in een punt samenkomen. De aansluitende shop en het restaurant kregen een transparante façade met eveneens een booggewelf. Op de zijwand ervan prijkt een grote luchtfoto van de omgeving. Het station aan de oostzijde kreeg een verdeelpunt van vloeibare waterstof en elektrische laadpunten. Aan de westzijde werd wat verderop een hotel gebouwd volgens een ingetogen ontwerp. Een verbindingsweg brengt je, wat stuntelig, van de ene naar de andere kant. Rijd vooral 's nachts langs om even op dit eiland van licht te herbronnen. • TDW

Lees 'the making of' bouwwerk op www.randkrant.be

Bozar toont Tussen

EXPO

In Bozar kan je dit voorjaar naar twee tentoonstellingen die je samen honderden verschillende gezichten tonen. Gezichten uit de zestiende eeuw en gezichten van na 1990. *Faces then* en *Faces now*.

De miljoenen mensen die dagelijks een selfie nemen, staan er waarschijnlijk niet bij stil dat wat zij met hun mobiele telefoon doen eigenlijk in een lange traditie staat: die van de portretkunst. Al is er natuurlijk sprake van een enorme evolutie tussen de kostbare, door Vlaamse of Hollandse meesters geschilderde staatsieportretten van eeuwen geleden en de digitale zelfportretten die jan en alleman vandaag kan nemen en ook weer gewissen als ze niet bevallen.

OUD ONTMOET NIEUW

Het was dan ook een lumineus idee van Bozar om twee – euh – op het eerste gezicht verschillende tentoonstellingen, die oorspronkelijk op een verschillend tijdstip gepland stonden, toch samen te brengen. Daardoor kunnen bezoekers nu een combiticket kopen waarmee ze enerzijds vijftig illustere renaissanceportretten uit de Lage Landen te zien krijgen in *Faces then*, en anderzijds een veelvoud aan portretfoto's van dertig vooraanstaande hedendaagse Europese fotografen in *Faces now*.

Thrilleropera

KLASSIEK

The Medium, reconstruction of a murder is een unheimliche trip door het geheugen van een vrouw die een jongen heeft vermoord. **Judith Vindevogel**, artistiek leider van Walpurgis: 'De voorstelling is gestart vanuit de kameropera *The Medium* van componist Gian Carlo Menotti. Ik zong daarin zelf ooit de rol van de jonge Monica. Walpurgis werkte al eerder samen met mezzosopraan **Eurudike De Beul** en ik vond haar de geknipte persoon voor de rol van de moordenaar. Euridike is charismatisch, ze heeft iets mysterieus en ongrijpbaars. Haar tegenspeelster, de vrouw die haar met de

moord op de jongen confronteert, is actrice **Simone Milsdochter**. Belangrijk voor mij was de psychologie tussen de twee vrouwen. Hun onvermogen om met elkaar te communiceren versterkt het thrillergehalte.' Walpurgis brengt geen doordeweekse whodunit. Het is de reconstructie van een nachtmerrie op een spannende soundscape van **Guy Van Nueten**. • JB

ZO • 8 FEB • 16.00

The medium, reconstruction of a murder

Walpurgis

Aalst, CC de Meent, 02 359 16 00

vele gezichten

staatsieportret en selfie

Till-Holger Borchert, directeur van de Musea Brugge en **Koenraad Jonckheere** van de Universiteit Gent, curatoren van Faces then, concentreerden zich op de bloeiperiode van de geschilderde portretkunst in de Lage Landen in de 16e eeuw. In Faces then tonen ze onder meer meesterwerken van **Quinten Metsys**, **Joos Van Cleve**, **Frans Floris** of **Joachim Beuckelaer**. De tentoonstelling gaat vooral in op de diversificatie van het genre in verschillende portretsoorten en de ontwikkeling ervan in kunstcentra als Antwerpen, Brussel, Amsterdam, Utrecht of Haarlem. Daarbij gaat het niet alleen om de vorm – zo leverden de Nederlanden een flinke bijdrage tot de ontwikkeling van het portret driekwartprofiel – maar ook om de positie of identiteit van de geportretteerde. Van het gedachtenisportret van bekende mensen evolueerde het genre immers langzaam maar zeker naar losstaande portretten van gewone – weliswaar gegoede – burgers. Daarbij wilde de ‘propagandistische’ allure van de schilderijen nogal eens variëren. Hooggeplaatste figuren werden vaak in een geïdealiseerde versie geportretteerd, terwijl we ook kunnen genieten van het realisme waarmee een schilder als **Anthony Mor** uiterlijke onvolkomenheden of geraffineerde kledij weergaf.

HEEL DIVERS

Frits Gierstberg van het Nederlands Fotomuseum in Rotterdam is de curator van Faces now. Hij presenteert een ruime retrospectieve van de portretfotografie in Europa

na de val van de Berlijnse Muur. Uiteraard zijn de beelden in deze tentoonstelling nog veel diverser. Er is aandacht voor rijk en arm, groep en individu, stad en platteland. De gevoelige plaat heeft meer aandacht voor de onbekende mens, terwijl de hedendaagse fotograaf ook veel nadrukkelijker zijn signatuur plaatst dan de renaissanceschilder. De reeks *The Europeans* waarmee de Amerikaanse **Tina Barney** rijke Europese families in hun riante residenties fotografeert, roept nog herinneringen op aan de hofportretten van weleer. Ook **Christian Courrèges’ Capitale Europe**, met portretten van prominente Europese politici als Simone Veil en Jacques Delors leunen aan bij het staatsieportret. Maar fotografen als **Alberto García-Alix** of **Boris Mikhailov** maakten dan weer intrigerende tot zelfs schokkende portretten van mensen aan de zelfkant van de samenleving.

Dat vele portretten een sociaal-economische achtergrond hebben, maakt deze reis rond Europa – van de Zweedse gezichten van **Anders Petersen**, over de Tsjechische plattelandsbewoners van **Jitka Hanzlová** tot de Griekse slachtoffers van de crisis door **Nikos Markou** – extra interessant. Soms vernauwt de context zich weer, zoals wanneer **Rineke Dijkstra** adolescenten op het strand portretteert of wanneer **Luc Delahaye** niets vermoedende Parijse metropassagiers met een verborgen camera vastlegt. Bij de Duitser **Thomas Ruff** worden de portretten zelfs van elke context ontdaan. Van ‘onze’ **Stefan Vanfleteren** zijn onder meer een aantal doorleefde vis-

sersportretten te zien, alsook het portret van Jan Hoet kort voor diens overlijden. **Anton Corbijn** levert hedendaagse kunstenaarsportretten van Luc Tuymans, Lucian Freud, Marianne Faithfull en Isabella Rossellini.

CONSTRUCTIE

Dit tweeluik rond twee verschillende media die hetzelfde genre bezigen, is om meerdere redenen intrigerend. In de eerste plaats omdat zoveel mensen aan je geestesoog voorbijtrekken. Mensen die er al meer dan vier eeuwen niet meer zijn en mensen die soms meer dan vierduizend kilometer van je af wonen, en die je toch vanop enkele centimeters afstand aankijken. De gezichten zeggen je onmiskenbaar iets, maar doen meteen ook vragen reizen over wat het betekent om ‘realistisch’ of ‘waarheidsgetrouw’ af te beelden, en over de manier waarop een identiteit altijd geconstrueerd wordt. Met fotografe Hanzlová, die haar portretreeks de titel *There is Something I don’t know* meegaf, kunnen we dus zeggen dat portretten ook intrigeren om wat ze allemaal niét zeggen over de geportretteerde. • Michaël Bellon

6 FEB TOT 17 MEI

Faces then

Renaissanceportretten uit de Lage Landen
Brussel, Bozar, www.bozar.be

6 FEB TOT 17 MEI

Faces now

Europese portretfotografie sinds 1990
Brussel, Bozar, www.bozar.be

Wie ben ik?

EXPO Hoe komt het dat je bent wie je bent? Een vraag die bij vzw Rasa de aanleiding werd voor de tentoonstelling *Ik-Jij-Wij*. ‘Het is niet toevallig dat wij deze rondreizende tentoonstelling rond het thema identiteit samenstelden. In onze multiculturele samenleving, waar grenzen steeds meer vervagen, ligt het antwoord op de vraag ‘Wie ben ik?’ steeds minder voor de hand, maar is daardoor ook des te boeiender’, zegt **Gerd Dierickx**, artistiek leider bij Rasa vzw. De vele kunstwerken van binnen- en buitenlandse kunstenaars van deze kleurrijke tentoonstelling doen ons

alvast stilstaan bij onszelf en wie we denken te zijn. Meer nog, ze suggereren dat we vooral in relatie tot de andere pas kunnen worden wie we werkelijk zijn. ‘Naast de kunstwerken bieden we ook een forum. Dit is een plek waar je met anderen in gesprek kan treden rond het thema identiteit. En als je je nog meer in dit onderwerp wil verdiepen, dan is er de app die je via www.rasa.be kan downloaden.’ • ND

9 FEB TOT 16 MAA

Ik jij wij

Rasa
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

© MAEN FLORIN

PODIUM

THEATER

WO • 4 FEB • 20.30

Flandrien

Action Zoo Humain
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR • 6 FEB • 20.30

Costa Blanca

Clara Cleymans & Bert Verbeke
Kraainem, GC de Lijsterbes,
02 721 28 06

VR • 6 FEB • 20.30

The Duck Variations

Daan Hugaert & Marc Stroobants
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

Vanbinnen bang vanbuiten

Rataplan/ Dimitri Leue
ZA • 7 FEB • 20.30
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DO • 12 FEB • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO • 12 FEB • 20.30

Lars

De Spelerij
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

VR • 13 FEB • 20.30

Olga

De Koe
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

VR • 13 FEB • 20.30

FAC/SE

Tervuren, GC Papeblok, 02 769 20 92

VR • 13 FEB • 20.30

De muizenval

Logeio
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

VR • 20 FEB • 20.30

Ivanov

Theater Malpertuis
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR • 27 FEB • 20.30

Moord in het theater

Aspe/ Herbert Flack
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZA • 28 FEB • 20.30

Schoolgaande jeugd

Pascale Platel
Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA • 28 FEB • 20.30

The great downhill journey of little Tommy

Jonas Vermeulen & Boris Van Severen
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

KIDS

ZO • 1 FEB • 11.00 EN 15.00

Niet drummen (8m-3j)

Theater De Spiegel
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

ZO • 1 FEB • 15.00

Toink (+7j)

Bronks
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO • 8 FEB • 10.00

Tijgertje en andere dieren (+3j)

ontbijtfilm
Kraainem, GC de Lijsterbes,
02 721 28 06

ZO • 8 FEB • 11.00

Wint wind? (+2,5j)

Anke Zeilstra
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZO • 8 FEB • 15.00

Leeghoofd (+4j)

Tuning People & Kinderenvandevilla
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

Kom mee, Leon! (3-5j)

Tout Petit
ZO • 8 FEB • 15.00
Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40
ZO • 15 FEB • 15.30
Sint-Pieters-Leeuw, CC Coloma,
02 371 22 62
ZA • 28 FEB • 15.00
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO • 15 FEB • 10.30

Holly en de zwaan (+8j)

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

MA • 16 FEB • 15.00

Paddington (+6j)

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DI • 17 FEB • 14.30

Fata Morgana (5-10j)

Theater Hilaria
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DI • 17 FEB • 15.00

Red (+4j)

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

WO • 18 FEB • 15.00

Pinguïns van Madagascar (+6j)

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

WO • 18 FEB • 15.00

De Verenconing

familiefilm
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

DO • 19 FEB • 13.30 EN 16.30

Sneeuw (+4j)

Inne Goris
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO • 19 FEB • 19.00

Six pieds sur terre (+7j)

Cie Lapsus
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZA • 21 FEB • 19.00

Roepie roepie (8-12j)

Theater Tieret
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO • 22 FEB • 15.00

Asterix en het Romeinse lusthof

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZO • 22 FEB • 15.00

Dadakaka (+8j)

Tuning People
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO • 25 FEB • 14.00

Discobaar Ivon en Ivette (3-12j)

Vzw Karton
Drogenbos, GBS De Wonderwijzer,
02 333 05 70

ZA • 28 FEB • 19.00

Hans en Grietje (5-10j)

Sprookjes en zo
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

HUMOR

DO • 5 FEB • 20.30

16-18

Walter Baelen
Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

DO • 5 FEB • 20.30

De fun, de hits

Henk Rijckaert
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

De gooi planque

Brussels Volkstejoeter
6, 7, 8 FEB • 20.00 EN 15.00
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24
20 EN 21 FEB • 20.15
Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

6 EN 7 FEB • 20.15

Van teen komt tander

Echt Antwaarps Teater
Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

IVANOV (20/2)

PINGUÏNS VAN MADAGASCAR (18/2)

DADAKAKA (22/2)

ZA • 7 FEB • 20.00

Man van de wereld

Steven Goegebeur
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

ZA • 7 FEB • 20.30

De mannenmonoloog

An Nelissen
Tervuren, GC Papeblok,
02 769 20 92

DO • 12 FEB • 20.00

10j bezig, 2u grappig

Xander De Rycke
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

Delicatissimo

Frivole Framboos
14 EN 15 FEB • 20.30
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90
18 EN 19 FEB • 20.30
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZA • 21 FEB • 20.30

Ruis

Thomas Smith
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

WO • 25 FEB • 20.00

The real deal

Percossa
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

DO • 26 FEB • 20.30

Gastrosexueel

Joost Van Hyfte
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

DO • 26 FEB • 20.30

Duizend man sterk

Mich Walschaerts
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DANS

DO • 5 FEB • 20.30

Hanoi Stardust

Arco Renz & The Vietnam National
Opera Ballet
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZA • 2 FEB • 20.30

Vaders/ Gene

Ishues
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO • 25 FEB • 20.30

Personae

José Navas/ compagnie Flak
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DO • 5 FEB • 14.00

Lang zullen ze leven

Connie Neefs & Micha Marah
Jezus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

DO • 5 FEB • 20.15

The long answer is no

Douglas Firs
Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

Van Hierboven

Yevgueni
VR • 6 FEB • 20.30
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZA • 7 FEB • 20.30

Asse, Oud Gasthuis,
02 456 01 60

20 jaar Laïs

ZA • 7 FEB • 20.30
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30
DO • 26 FEB • 20.30
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZA • 7 FEB • 20.30

Hommage à Brel

Filip Jordens
Hoeilaart, GC Felix Sohie,
02 657 05 04

ZO • 8 FEB • 11.00

Ella, ella!

Eef Van Acker en Bram Weijters
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

Axelle Red

WO • 11 FEB • 20.30
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

WO • 18 FEB • 20.15

Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

VR • 13 FEB • 20.30

Lady Linn

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZA • 14 FEB • 20.30

Mooie waanzinnige wereld

Stef Bos
Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

ZA • 14 FEB • 20.30

Jef Neve solo

Kraainem, GC de Lijsterbes,
02 721 28 06

Door het venster van den tram

Van den Eynde, Bertels, Wellens
& Smeulders
ZA • 7 FEB • 20.00
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

VR • 20 FEB • 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

VR • 27 FEB • 20.30

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZA • 28 FEB • 20.30

Hoeilaart, GC Felix Sohie,
02 657 05 04

ZA • 21 FEB • 20.30

Under My Skin

De Laatste Showband
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

ZA • 21 FEB • 20.30

Reflection tour

Hooverphonic
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

WO • 25 FEB • 20.30

Titi Robin Trio

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

Schrijf je in op www.randkrant.be
voor 15 februari met de code: titi.

Tom Dice acoustic

VR • 27 FEB • 20.00
Wezembeek-Oppem,
GC de Kam, 02 731 43 31
ZA • 28 FEB • 20.00
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

VR • 27 FEB • 20.30

Reflection

Hooverphonic
Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
02 255 46 90

VR • 27 FEB • 20.30

Soundtrack van de Kesterheide

Kim Delcour
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR • 27 FEB • 20.30

Nijghse vrouwen

Nijgh, Temmerman, Muylaert
& Lefever
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

HOMMAGE À BREL (7/2)

LADY LINN (13/2)

TITI ROBIN TRIO (25/2)

WIN

KLASSIEK

ZO • 1 FEB • 11.00
**Liesbeth Schepers,
 Koen Vereertbrugghen &
 Michel Stas**
 Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

VR • 6 FEB • 20.30
**Collegium Frascati &
 Pieter Lagacie**
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR • 6 FEB • 20.30
**Casco Phil, The Chamber
 Orchestra of Belgium &
 Nathalie Lefevre**
 Zuun, Sint-Lutgardiskerk, 02 371 22 62

ZO • 8 FEB • 16.00
**The medium,
 reconstruction of a murder**
 Walpurgis
 Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DO • 12 FEB • 20.30
Kugoni Trio
 Grimbergen, sacristie abdijkerk,
 02 263 03 43

VR • 13 FEB • 20.00
**Four Aces &
 Fernando Gonzalez**
 Meise, GC De Muze van Meise,
 02 892 24 40

ZA • 14 FEB • 20.00
Cavalier seul
 Guido Belcanto
 Meise, GC De Muze van Meise,
 02 892 24 40

VR • 20 FEB • 20.30
Quator Danel
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

JAZZ

WO • 25 FEB • 20.30
Rebirth Collective
 Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

FILM

Brabançonne
DI • 3 FEB • 20.30
 Dilbeek, CC Westrand,
 02 466 20 30
ZO • 15 FEB • 20.00
 Alsemberg, CC de Meent,
 02 359 16 00
DI • 10 FEB • 20.30
 Grimbergen, CC Strombeek,
 02 263 03 43
MA • 23 FEB • 20.30
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
 02 255 46 90

Wasteland
DI • 3 FEB • 20.30
 Grimbergen, CC Strombeek,
 02 263 03 43
MA • 16 FEB • 20.30
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
 02 255 46 90

DO • 5 FEB • 9.30
We are the best
 Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

Leviathan
ZO • 8 FEB • 20.00
 Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00
DI • 24 FEB • 20.30
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

MA • 9 FEB • 20.30
Samba
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
 02 255 46 90

DI • 10 FEB • 20.30
Interstellar
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI • 10 FEB • 20.30
Mr. Turner
 Grimbergen, CC Strombeek,
 02 263 03 43

WO • 11 FEB • 20.30
Watermark
 Dilbeek, CC Westrand,
 02 466 20 30

MA • 16 FEB • 14.00
Trouw met mij
 met Valentijnslunch vanaf 11.30
 Alsemberg, CC de Meent,
 02 359 16 00

DI • 17 FEB • 19.00
Mazerunner
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
 02 255 46 90

DI • 17 FEB • 20.30
Image
 Dilbeek, CC Westrand,
 02 466 20 30

DO • 19 FEB • 15.00 EN 20.00
The Equalizer
 Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
 02 731 43 31

ZO • 22 FEB • 20.00
Welp
 Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA • 23 FEB • 20.30
The Salt of the Earth
 Grimbergen, CC Strombeek,
 02 263 03 43

DI • 24 FEB • 20.30
Il capitale Umano
 Grimbergen, CC Strombeek,
 02 263 03 43

EXPO

TOT 5 FEB
Erfgoed en zonen?
 Jimmy Kets
 Dilbeek, CC Westrand,
 02 466 20 30

TOT 12 FEB
Art Eco
 Grimbergen, CC Strombeek,
 02 263 03 43

6 TOT 22 FEB
Piet De Brandt
 Tekeningen en collages
 Asse, Oud Gasthuis,
 02 456 01 60

TOT 28 FEB
Johan Muyldermans
 Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
 02 731 43 31

6 FEB TOT 17 MEI
Faces then
 Renaissanceportretten uit
 de Lage Landen
 Brussel, Bozar, www.bozar.be

6 FEB TOT 17 MEI
Faces now
 Europese portretfotografie sinds 1990
 Brussel, Bozar, www.bozar.be

9 FEB TOT 16 MAA
Ik jij wij
 Rasa
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

27 FEB TOT 15 MAA
A day in a life
 Evelien Van Elsen
 Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

27 FEB TOT 31 MEI
Het rijk van de sultan
 Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 28 FEB
Johan Muyldermans
 Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
 02 731 43 31

TOT 5 MEI
Elisabeth Ida Mulyani
 fotografie
 Grimbergen, CC Strombeek,
 02 263 03 43

WATERMARK (11/2)

TROUW MET MIJ (16/2)

DE ISLAM (10/2)

VORMING

DI • 3 FEB • 19.30

Je kind en sociale media

Arch'educ
 Wemmel, GC de Zandloper,
 02 460 73 24

MA • 9 FEB • 20.30

Hoe construeren jongeren hun meervoudige identiteit?

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI • 10 FEB • 14.00

De islam

Gie Goris
 Dilbeek, kasteel La Motte,
 02 466 20 30

DI • 10 FEB • 14.15

Kan kunst religie vervangen?

Brussel, campus HUB,
 016 25 06 35

DI • 10 FEB • 15.00

Madeira, parel in de Atlantische oceaan

Grimbergen, CC Strombeek,
 02 263 03 43

WO • 11 FEB • 20.00

Costa Rica, Panama, Nicaragua

Meise, GC De Muze van Meise,
 02 892 24 40

DI • 24 FEB • 14.00

Individualiteit in de gemeenschap

Kathleen Vandeputte
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR • 27 FEB • 14.15

De opstand van de Geuzen

Dilbeek, residentie KA, 02 569 34 58

ZA • 28 FEB • 14.00

Hedendaagse architectuur

Carlos Arroyo
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

OP STAP

ZO • 8 FEB • 14.00

De namen achter bomen

Hoeilaart, Bosmuseum, www.ngz.be

DO • 12 FEB • 14.00

Langs drevén en paden

Hoeilaart, kasteel Groenendaal,
www.ngz.be

ZO • 22 FEB • 14.00

Wrangwortelwandeling

Dworp, oud gemeentehuis,
 02 356 24 78

VARIA

ZO • 8 FEB • 19.00

DKO-dag

Kunstacademie A. De Boeck
 Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

Gelukkig zijn

theater voor anderstaligen
DI • 10 FEB • 20.30
 Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79
WO • 11 FEB • 20.00
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WWW.RANDKRANT.BE

Neem ook een kijkje op
www.randkrant.be voor
 meer nieuws.

Ludo Dosogne

(°1949-†2014)

Op oudejaarsavond, 31 december 2014, overleed onze medewerker Ludo Dosogne. Hij had ons gezegd dat hij zich niet goed voelde de laatste tijd, maar dit... nee dit hadden we niet verwacht. We hadden nog net afspraken gemaakt waarover hij zou schrijven in het nummer van februari. Dit nummer, waarin we nu aan hem terugdenken. Het blijft een merkwaardig gevoel.

In zijn lange journalistieke carrière schreef Ludo voor heel uiteenlopende media zoals onder meer voor Veto, Knack, De Standaard, Radio 3, Gazet van Antwerpen, De Morgen, De Huisarts (de vroegere Artsenkrant), Intermediair, Vlaams Theater Instituut, Openbaar Kunstbezit Vlaanderen, Tertio en cobra.be.

Ludo was er bij vanaf het prille begin van RandKrant in maart 1997 en heeft geen enkele editie gemist. Hij was gespecialiseerd in dans en theater, had een speciale

band met een aantal buitenlandse festivals waaronder het Festival van Avignon, waarover hij niet uitgesproken raakte. Maar eigenlijk schreef hij over een hele brede waaier van culturele activiteiten en hij deed dat kundig en met veel zwier.

Soms belde hij ons op om te vertellen welk een prachtig stuk hij had gezien en of hij daarover iets kon schrijven. Dat kon meestal, want hij had een neus voor interessante voorstellingen. Op een onnavolgbare manier wist hij verbanden te leggen tussen de verschillende genres; in veel van zijn artikels stak hij een filosofische of historische verwijzing. Dat maakte zijn teksten sterker.

Ludo was een gewaardeerd medewerker van RandKrant, een enthousiast en geëngageerd journalist waarvan we zijn geheel eigen stijl zullen missen.

TEKST Geert Sellselach • FOTO Filip Claessens

De agenda wordt samengesteld met gegevens van de culturele centra, gemeenschapscentra en de UITdatabank. Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de agenda, moeten ons hun informatie anderhalve maand voor het verschijnen ervan bezorgen. Je kunt de gegevens mailen naar randkrant@derand.be, per brief sturen naar ons redactie-adres (RandKrant – UIT in de Rand Agenda, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel) of invoeren in de UITdatabank via www.uitdatabank.be. Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de gemeenschaps- en cultuurcentra in de Rand. Andere activiteiten worden beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de Rand. Het volledige vormingsaanbod van Arch'educ vind je op www.archeduc.be.

Erfgoed en zonen

'De titel die ik voor deze tentoonstelling koos, doet denken aan een familiebedrijf: Lucien en zonen, van generatie op generatie voortgezet, een traditie. Lucien zelf? Die heeft er al lang niks meer mee te maken.'

TEKST Ingrid Laporte • FOTO Filip Claessens

Belgisch fotograaf Jimmy Kets (1979) richt in opdracht zijn lens op het culturele erfgoed van het Pajottenland en de Zennevallei. Zijn blik is die van de buitenstaander die het (klein)menselijke niet schuwt. Hij knipoogt ernaar. Met overtuiging.

Onderwerpen die naar het verleden verwijzen, komen nogal eens bij Kets terecht. Hij is nochtans geen nostalgicus. Zijn fotografie is net heel eigentijds. 'Een paar jaren geleden, toen ik aan *Vrouwentongen en mannenpraat* – een fotoboek over oude volkscafés – werkte, stelde ik me de vraag: hoe pak ik het aan?' Kets' ogen dwalen door café Le Cirio, waar we afspraken. 'Dit interieur uit een andere tijd is heel goed bewaard, maar er een foto van maken, interesseert me niet. Wat mij opvalt, is die luidspreker in de hoek tegen het plafond met het elektrisch draadje dat iemand heeft proberen weg te Moffelen. Zo'n detail. Ik speel altijd naar het hier en nu.'

EIGEN UNIVERSUM

De Erfgoedcel vroeg Kets voor hun project over volkstradities: de Sint-Veronmars in Lembeek, Allerzielen, een jubileumfeest in Dilbeek, enzovoort. 'Ik trok overal heen. Als ik aan het fotograferen ben, praat ik zelden met de mensen. Gesprekken zijn het werk van journalisten. Ik heb er geen tijd en geen geduld voor, want er gebeurt veel te veel

dat de lens niet missen mag. Wat ik wil, is een verhaal vertellen waar ik zelf tevreden over ben. Een visueel spannend verhaal. Met kaatssport in Galmaarden of volksmuziek in Gooik heb ik geen voeling. Maar dat maakt niet uit! Ik benader elk onderwerp vanuit mijn esthetiek, en creëer een nieuw universum, een Pajottenland à la Kets'. Of de mensen niet verrast zullen zijn? 'Dat is bij mij continu zo. Wat iedereen al weet en verwacht, wil ik net niet tonen.'

RAUW

'Halverwege het werk zat ik met de handen in het haar te zoeken naar samenhang. Het voorstel kwam om de foto's niet per evenement maar door elkaar te exposeren. Eerst heb ik hen voor zot verklaard. Achteraf bleek dat de oplossing.' Kets haalt zijn laptop boven. Hij toont me hoe hij beelden uit de verschillende reeksen gevoelsmatig twee aan twee zette. Losse beelden, die ogenschijnlijk niks met elkaar te maken hebben maar in combinatie of contrast iets compleet anders opleveren. Ogenschijnlijk, want alle foto's ademen de 'Kets-signatuur'. Hij gebruikt maximaal de flits die details rauw, zonder sluier, onthult. Het effect is bevreemdend. Bomen gaan op decorstukken lijken. Wondjes op de huid zie je extra scherp. Zijn vibrerende kleurenpallet zet de *helaasheid* van het alledaagse nog feller in de verf. 'Ik heb een

fascinatie voor wat mensen zichzelf soms ongewild aandoen. Goedbedoelde pogingen om de realiteit mooier, gezelliger te maken dan ze is. Die sporen van menselijkheid, daar kijk ik met verwondering naar.'

RECHTTOE RECHTAAN

'Dankzij de Sint-Veronmars, een levendige meerdaagse processie, geweersalvo's en huisbezoeken met massa's jenever inclusief, mocht ik overal mee binnen. Bijvoorbeeld in deze lelijke voortuin. De foto lijkt op een collage, een poppenkast met historische figuren. Een carabinieri, de plantenbak naast het schrale boompje gezet, een Griekse discusswerper en groteske stenen adelaar. Heden en verleden vinden elkaar in een knipoog.' Of hoe banaliteit briljant wordt. 'Iets anders: Allerzielen. Het steeltje van de plasticen bloemen, die voor altijd op het graf moesten pronken, is geknakt. Einde rit. De perfectie bestaat niet. Dat vind ik mooi. Of deze: voor het gouden jubileum staat de familie op de trappen van de kerk. De gezichten laat ik uit beeld, anders is het gewoon tante Lisa, nonkel Jozef en kleine Gus. Zo krijg je een tijdloos, universeel gegeven. Ik combineer de foto met eentje uit de Allerzielenreeks: kleine en grote graftombes staan naast elkaar opgesteld, als een keuvelende familie. Op de voorgrond spoelt de rioleringsbuis het vuil weg...' Krachtige beeldassociaties met als bindmiddel terugkerende tinten van pastelroze, donkerblauw, groen, geel en vleesrood. 'Gezien het beperkte budget en de niet evidente expositieruimte, koos ik ervoor om op vijf wanden in die kleuren te exposeren. Grote prints op glossy papier worden met nageltjes opgehangen. Zoals posters. Mijn formaat is ook meer vierkant dan anders. Dat benadrukt nog eens de eenvoud.'

Kets' talent voor surreële composities moet je zelf ervaren. Net als zijn humor die de foto's ongenadig blootlegt. Frisco, het hondje dat hem overal volgt, is onder de cafétafel bijna in slaap gevallen. Zelf ben ik klaarwakker.

11 JAN TOT 5 FEB

Erfgoed en zonen Jimmy Kets

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

Bij de expo hoort een audioluik met *getuigenissen* en een bijzonder fotoboek.

 Een glimp van de expo op pg. 30-31

 Lees 'wat je misschien niet wist' over Jimmy Kets op www.randkrant.be

6 | De kracht van coöperaties

Roomijs om van te watertanden

Negen producenten van streekproducten zijn lid van de coöperatie *Lekkers uit het Pajottenland*. De coöperatie bestaat drie jaar en is de kinderschoenen ontgroeid.

TEKST Gerard Hautekeur • FOTO Filip Claessens

Voorzitter en medeoprichter Koen Van der Meulen schetst hoe hij een groeiende afzet vindt voor de zuivelproducten uit zijn hoevewinkel Het Waterhof in Gaasbeek.

Na zijn huwelijk trok hij in bij het landbouwbedrijf van zijn schoonfamilie. Voor twee koppels was het gemengde melkvee- en akkerbouwbedrijf echter niet leefbaar. Daarop startte zijn vrouw Els De Troch twintig jaar geleden met de hoevewinkel.

AMBACHTELIJKE PRODUCTEN

'We verwerken de melk van het eigen bedrijf tot zuivelproducten. Op een ambachtelijke manier, dus zonder toevoeging van kleur-, geur- of bewaarmiddelen. We brengen verse producten (hoeveboter, plattekaas, yoghurt, roomijs, desserts) op de markt en moeten rekening houden met de beperkte houdbaarheidsdatum. Gaandeweg werd roomijs ons hoofdproduct, het ijssalon ons uithangbord. Zeven jaar geleden hebben we de hoevewinkel vernieuwd en uitgebreid. Vanaf dan bieden we niet enkel de eigen maar ook andere streekproducten aan.'

Van der Meulen wijst op de gunstige ligging van de hoevewinkel Het Waterhof, in de schaduw van het Kasteel van Gaasbeek, dichtbij Sint-Pieters-Leeuw en Anderlecht. 'Zestig procent van onze klanten komt uit Vlezenbeek en andere deelgemeenten van Sint-Pieters-Leeuw en uit het Brusselse, veertig procent komt van iets verder. Onder de klanten ook toevallige passanten zoals de toeristen die het Kasteel van Gaasbeek bezoeken.'

SAMEN STA JE STERKER

Onder impuls van *Pajottenland Plus* werd drie jaar geleden de coöperatie Lekkers uit het Pajottenland opgericht. 'Vanaf toen schakelden we een versnelling hoger. Samen met zeven andere vennoten behoort Het Waterhof tot de stichtende leden. Naast de ledenvennoten, die het label hebben van streekproducent, kunnen ook sympathisanten een aandeel kopen om de coöperatie te steunen.'

Wat zijn de voordelen van een coöperatie? 'We organiseren een aantal zaken gemeenschappelijk. Voor de logistiek hebben we Frederik Vaeremans in dienst. Hij haalt de produc-

ten op bij de leden van de coöperatie, houdt de bestellingen van de winkels bij, zorgt voor de distributie en de facturatie. Verder organiseert hij degustaties en voert hij gerichte promotie. Je vindt onze producten in de rekken van een twintigtal kleine en grote winkels, waaronder de Primawinkels en de grootwarenhuizen Delhaize en Carrefour. In de onderhandeling met grote winkelketens sta je als coöperatie sterker dan als individuele leverancier.'

BELANGRIJK VOOR LEEFBAARHEID

Twintig procent van de leveringsprijs aan de winkels en andere afnemers gaat naar de coöperatie. Om de kosten te dekken. 'Dit is een redelijk percentage omdat de leden besparen op de uitgaven voor transport, distributie, facturatie en promotie. De coöperatie wil nog groeien en staat open voor nieuwe leden. Hoe ruimer het gamma aan streekproducten, hoe groter de leefbaarheid van de coöperatie.' Van der Meulen ziet een belangrijke meerwaarde in de coöperatieve vennootschap. 'Naast de verkoop in de hoevewinkel is er de groeiende afzet in verschillende winkels. Dit is van levensbelang voor ons bedrijf, zeker in een periode dat de landbouwsector het bijzonder moeilijk heeft door de lage prijzen en de verminderde export van land- en tuinbouwproducten na de Russische boycot.'

DE SAHNEIS, DAS EINEM DAS WASSER IM MUND ZUSAMMENLAUFEN LÄSST

In unserer Reihe *Die Kraft der Genossenschaften* in diesem Monat die Genossenschaft Lekkers uit het Pajottenland, bestehend aus neun Mitgliedern/ Gesellschaftern, die allesamt Hersteller von regionalen Agrarprodukten sind. Die Genossenschaft besteht seit drei Jahren und ist den Kinderschuhen entwachsen. Der Vorsitzende und Geschäftsführer des Hofladens Het Waterhof in Gaasbeek, Koen Van der Meulen, sagt dazu: 'Der Vorteil einer Genossenschaft besteht darin, dass wir eine Reihe von Dingen gemein-

sam organisieren können: das Abholen von Produkten bei den Mitgliedern, die Verwaltung der Bestellungen bei den Läden, die Verteilung und Fakturierung, das Organisieren von Verkostungen und Förderaktionen. Außerdem steht man bei Verhandlungen mit großen Einzelhandelsketten stärker da als ein einzelner Lieferant. Unsere Produkte sind nunmehr in den Regalen von rund zwanzig kleinen und großen Geschäften zu finden, u.a. in den Prima-Geschäften und in den Großwarenhäusern Delhaize und Carrefour.'

i De coöperatie *Lekkers uit het Pajottenland* omvat momenteel Het Waterhof in Gaasbeek, Beverse Fruitburght met fruitsappen, Beverse kaasmakerij, hoeveslagerij De Lingeren uit Gooik, Hof ter Vrijlegem met koolzaadoliën, ecologische kruidenkekerij het Duizendblad, brouwerij Lindemans met artisanale bieren, Rudy Basteleus met volle grond witloof en chocolatier Valentino. www.lekkersuithetpajottenland.be

Open ruimte met een doorkijk

De kans dat je het je realiseert is klein, maar tussen de afritten Nossegem en Tervuren/Bertem ten zuiden van de E40 van Brussel naar Leuven ligt een boeiend landschap.

TEKST Herman Dierickx • FOTO Filip Claessens

Aan de ene kant wordt de open ruimte tussen beide steden steeds schaarser. Aan de andere kant heb je de typische kenmerken van dit gebied die het zo aantrekkelijk maken voor de zachte recreant. Een winterse namiddag is een ideale gelegenheid om hier op verkenning te gaan. Als je er in het weekend op uittrekt, is de kans klein dat je je parkoers alleen aflegt. Niet voor niets rijden hier vele mountainbikers rond en kruisen nogal wat joggers en lopers je pad. Dat heeft te maken met het lekker glooiende reliëf dat niet al te zwaar is en dus binnen het bereik van velen, maar dan ook weer ver van vlak is zodat er altijd een uitdaging aan vasthangt.

MOORSELBOS

Misschien liggen de strafste (korte) hellingen wel in de (verharde) wegen van het Moorselbos, waar de vele riante huizen jammer genoeg een smet zijn op het natuurlijke patrimonium. Het begint nochtans schitterend als je van de Tervuursesteenweg (N3) een haakse bocht naar rechts neemt om de Bosdelle in te draaien. Aan pittoreske beelden geen gebrek in de eerste paar honderd meter. Jammer genoeg slaat de bebouwing het idyllische plaatje snel aan diggelen, maar de attente wandelaar ziet heel wat Vlaamse landschapskenmerken opdoemen. Mooie bospercelen te midden van een ruime verkaveling, of is het andersom?, zijn zo typisch voor ons gewest dat je het toch nog eens moet zien aan de rand van dit overal door mensen beroerd landschap. De hele zone tussen de E40 en de Tervuursesteenweg is grotendeels een landbouwgebied waar nijvere boeren het landschap blijven boetseren. Besef trouwens dat over de N3, en parallel ermee, de mooie Voerriervier ligt die hier vroeger al eens aan bod kwam.

VOERVALLEI

De variatie in de Voervallei – we bevinden ons op de noordflank ervan – is groot, de ruime

beelden reiken ver, de afwisseling van kleuren en vormen maken als het ware deel uit van een realistisch schilderij dat aangeeft hoe en waar de mensen hier leven. De situering van het Hogenbos en het Moorselbos, beide niet toegankelijk, in het landschap is op weinig plaatsen zo duidelijk als hier. Het ene, relatief ongeschonden, plakt als het ware tegen de autosnelweg. Het andere, zwaar verkaveld, tegen de dorpskern van Moorsel. Hun situatie is enigszins representatief voor bossen van die omvang in Vlaanderen en zijn er een goede illustratie van.

De kasseistrook van de Coigesteenweg is het parkoers van de Ronde van Vlaanderen waardig. De nabijgelegen Diepestraat is een geliefkoosde weg voor wielrenners en mountainbikers en de verbindingzone tot de voormalige renbaan van Sterrebeek. Voor het Hof ter Meeren, momenteel in restauratie, kan je later beslist nog eens terugkeren.

HOGENBOS

Het lijkt ons interessant om naar hier af te zakken als het sneeuwt of als er al een dik tapijt ligt. Dat maakt het totaalbeeld nog sterker en het stappen iets moeilijker. Het

Yves Smets (44) uit Vilvoorde werd door Katia Verhaeren aangeduid om *deketing* voort te zetten. Smets is treinmachinist en zet zich vrijwillig in voor armen in Vilvoorde.

Armoede aanpakken

Yves Smets is twaalf jaar machinist bij de NMBS. 'Voordien werkte ik als tuinier bij Danzas in Grimbergen. Daarna ging ik op zoek naar een andere uitdaging en ik vond mijn droombaan. Ik ben altijd gefascineerd geweest door treinen. Ik heb een collectie van 120 miniatuurlocomotieven en treinstellen. Dat ik nu zelf met de trein rij, is een droom die uitkomt. Ik vertrek vanuit de stelplaats Brussel-Zuid. Regelmatig heb ik een andere lijn. Die verandering is nodig om gewenning op dezelfde lijn te voorkomen. Zo blijf je gefocust.'

VRIJWILLIGERSWERK

'Ik ben halftijds aan het werk, zodat ik mijn vrijwilligerswerk kan doen. Ik ga helpen in Villa Clementina in Zemst, waar kinderen met en zonder beperking worden opge-

'Ik hoop dat er ooit nog een kleine filmzaal terugkomt.'

vangen en ik zet mij ook in voor de armen. Zo ben ik actief in het project *Warmkracht* in Vilvoorde. We willen armen helpen met kleding, een repair-café. Elke tweede zaterdag van de maand worden er oude spullen gerepareerd in het dienstencentrum. Nu is er ook een *pamperbank* opgericht. Mensen doneren luiers die wij doorgeven aan mensen met baby's die het moeilijk hebben om de eindjes aan elkaar te knopen.' 'Er is veel miserie in Vilvoorde. Sinds twee jaar wordt er winteropvang georganiseerd

in de strijkwinkel in de Mechelsestraat. Daar komen tussen de vijf en twaalf mensen per nacht onderdak zoeken. Aan zo'n initiatieven is er nood, want armoede is overal. Om mensen te sensibiliseren, zet ik me ook in als vrijwillige amateuracteur in een theaterstuk over armoede. Daarin speel ik samen met een vriendenclub in het kader van de Dag van de Armoede. We oefenen in het *Anker voor daklozen* in Brussel. Dat is echt een verrijking. Initiatieven die armoede bespreekbaar maken en effectief met acties arme mensen helpen, zijn heel hard nodig. Armoede neemt toe, ook in Vilvoorde, en moet worden aangepakt.'

GROEIENDE STAD

'Vilvoorde telt meer dan 40.000 inwoners en is een zeer snel groeiende stad die serieus aan het veranderen is. Ik heb de sluiting van grote bedrijven als Delacre, Chamebel en Renault meegemaakt. Ik zie ook dat er minder mogelijkheden zijn om uit te gaan: er zijn minder horecazaken. Gelukkig kan ik nog altijd terecht in mijn stamfrituur bij Enzo op de Leuvensesteenweg.'

'Ik kijk met nostalgie terug naar de tijd van Cinema Pathé. Ik hoop dat er ooit nog een filmzaal terugkomt. Twintig jaar geleden waren er twaalf cinema- en danszalen in Vilvoorde. Vandaag is de kleine cinema verdwenen. Nochtans heeft dat iets. Er worden wel films vertoond in cultuurcentrum Het Bolwerk, maar dat is toch niet hetzelfde. Die sfeer van de échte kleine cinema is speciaal en kan je niet zomaar vervangen.'

TEKST Joris Herpol • FOTO Filip Claessens

mag allemaal wat moeite kosten zodat je het traject letterlijk aan den lijve ondervindt.

Vergeet bovendien de zone aan de overkant van de autosnelweg niet, want vroeger vormde het een immens aaneengesloten geheel met het beschreven gebied dat door de autosnelweg letterlijk doormidden is gesneden. Maar ook die noordkant van de grote verkeersader is de moeite waard. Je vindt er nog wat meer verticale landschapsstructuren in de vorm van bosjes, hagen en bomenrijen. Laat het een reden zijn om het te verkennen, al of niet in combinatie met het deel ten zuiden van de E40.

Over die E40 gesproken: de hierboven besproken zone ligt pal achter het hoge bermtraject waar de maretakken in de populieren hangen. Die kun je vanuit de auto onmogelijk missen. De parking van Everberg ligt ter hoogte van het Hogenbos dat zich aan de rand van de betrokken zone bevindt, maar jammer genoeg niet openbaar toegankelijk is.

Taalbarometer Vlaamse Rand

Nederlands Frans meest

Het Nederlands blijft de meest gesproken thuistaal in de Vlaamse Rand. Dat blijkt uit een bevraging van het Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum (BRIO) in opdracht van de Vlaamse overheid en de provincie Vlaams-Brabant. BRIO gebruikte zijn *Taalbarometer*-methode eerder al drie keer in Brussel. **TEKST** Karla Goetvinck • **FOTO** Filip Claessens

Eind 2013 werd een representatief staal van 2.500 volwassen randbewoners geïnterviewd over hun taalkennis en taalgebruik. Hen werd gevraagd die zelf in te schatten. De foutenmarge bij een wetenschappelijk onderzoek van die schaal bedraagt nog geen 2%. Dergelijke gegevens waren niet meer beschikbaar sinds de laatste talentelling van 1947.

TALEN IN GEZIN VAN OORSPRONG

Onder de bevrageden zijn er 69 nationaliteiten, maar de overgrote meerderheid (85%) is Belg. 28% is geboren en getogen in de Rand, 36% komt uit Brussel. Bijna de helft groeide op in een eentalig Nederlandstalig gezin. 20% groeide op in een eentalig Franstalige familie. 10% komt uit een traditioneel tweetalig gezin (Nederlands/Frans), 7% uit een gezin dat het Frans met een andere taal combineert (door onderzoeker Rudi Janssens de *nieuwe tweetaligen* gedoopt). Beide vormen van tweetaligheid blijken bij de jongste bevrageden en bij de bevrageden die eerst in Brussel hebben gewoond meer voor te komen.

Janssens deelt de negentien randgemeenten op in vijf clusters. De foutenmarge voor deze resultaten is iets groter (4,4%) omdat het om minder bevrageden gaat. Naast de zes faciliteitengemeenten onderscheidt hij de tewerkstellingsgemeenten (Zaventem, Machelen en Vilvoorde), de residentiële gemeenten (Druivenstreek: Tervuren, Overijse

FR LE NÉERLANDAIS EST LA LANGUE LA PLUS COURANTE À LA MAISON, LE FRANÇAIS EST LA PLUS CONNUE

Le néerlandais reste la langue la plus parlée à la maison dans le Vlaamse Rand. C'est ce qui ressort d'une enquête menée par le Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum (BRIO) auprès de 2.500 habitants. La moitié des personnes interrogées a grandi dans une famille unilingue néerlandophone. Seulement 20% a grandi dans une famille unilingue francophone. 10% provenait d'une famille traditionnellement bilingue (néerlandais/français), 7% d'une famille

qui combinait le français et une autre langue. De plus, les deux formes de bilinguisme semblaient plus fréquentes parmi les jeunes personnes interrogées. Toutefois, le français est la langue la plus connue. Près de 80% des personnes prétendent que leur connaissance de la langue est bonne à excellente, mais la moitié de ces personnes n'a pas pratiqué le français à la maison, mais l'a appris à l'école. Moins de 70% des personnes affirment que leur pratique orale du néerlandais est bonne à excellente.

vaakst thuistaal, gekende taal

en Hoeilaart), de suburbane gemeenten (Dilbeek, Sint-Pieters-Leeuw en Beersel) en de semi-rurale gemeenten (Asse, Merchtem, Meise en Grimbergen). Die laatsten blijken het meest Nederlandstalig, de zes faciliteitengemeenten het minst. In de Druivenstreek is het Engels prominenter, in de tewerkstellingsgemeenten zijn er meer migranten.

FRANS MEEST GEKEND, MAAR DIKWILS SCHOOLTAAL

De meest gekende taal in de Rand is het Frans. Bijna 80% beweert de taal goed tot uitstekend te spreken, maar de helft daarvan kreeg de taal niet van thuis mee en leerde Frans op school. Minder dan 70% zegt van zichzelf goed tot uitstekend Nederlands te spreken. Engels en Duits halen respectievelijk 47 en 21%. Nederlands, Engels en Duits scoren in de Rand overigens opvallend veel beter dan in Brussel. Samen kennen de 2.500 respondenten 78 talen.

TAALKEUZES

Nederlandstaligen en traditionele tweetaligen kiezen vooral voor het Nederlandstalig onderwijs, Franstaligen en nieuwe tweetaligen voor Franstalige scholen. Opvallend: nieuwe tweetaligen en anderstaligen maken vaker gebruik van een Nederlandstalig speelplein dan Nederlandstaligen. En Nederlandstalige sportclubs bereiken behoorlijk veel tweetaligen (traditioneel en nieuw) en anderstaligen. Nederlandstalige jeugdbewegingen blijven een zaak van Nederlandstaligen en traditioneel tweetaligen.

In de omgang met vrienden domineert de thuistaal: vriendenkringen blijken betrekkelijk taalhomogeen. Maar in de publieke ruimte domineert het Nederlands: het aantal gebruikers van het Nederlands ligt hoger dan het aantal personen die de taal goed beheersen. En hoe formeler de situatie, hoe meer dat geldt: op het gemeentehuis doen mensen die niet zo goed Nederlands kennen meer hun best dan in de winkel.

IDENTITEIT

Janssens was ook nieuwsgierig naar de identiteit die de ondervraagden zichzelf toeken-

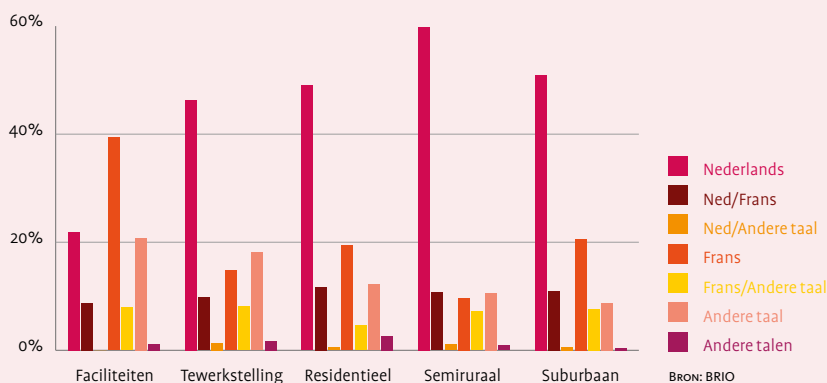
nen. En wat blijkt: diegenen die opgroeiden in een eentalig Nederlandstalig gezin zien zichzelf in de eerste plaats als Vlaming, anderen als Belg, met uitzondering van anderstaligen die zich eerder Europeaan voelen. Janssens: 'Waar het politieke debat inhoudelijk vooral focust op de tegenstelling tussen Franstaligen en Nederlandstaligen, toont het BRIO-onderzoek aan dat de tegenstelling op het terrein veel meer aansluit bij de tweedeling Vlaming versus Brusselaar, een Nederlandstalige versus een tweetalige Rand. Deze scheidingslijn loopt ook door de groep van Nederlandstaligen die zich ofwel

met een stedelijke dan wel met een randstedelijke visie vereenzelvigen. Een vergelijkbare tegenstelling tussen een stedelijke en een gemeenschapslogica vinden we ook bij de Nederlandstaligen in Brussel terug.'

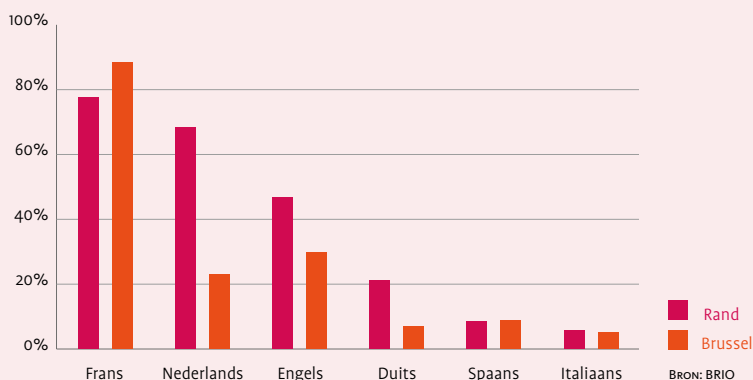
i 30 januari is er in GC de Zandloper in Wemmel een studiedag over de Taalbarometer. Meer informatie vind je op www.docu.vlaamserand.be.

👤 Deze maand geen rubriek *natuurlijk hier*, je kan Herman Dierickx' bijdrage over de blinde bij lezen op www.randkrant.be

THUISTAAL NAAR GEMEENTECLUSTER

MEEST GEKENE TALEN IN DE RAND VERSUS KENNIS VAN DEZE TALEN IN BRUSSEL

Zelfgebouwd café

De cafés in deze reeks hebben bijna allemaal met elkaar gemeen dat ze afgelegen liggen, in gehuchten waar mensen niet komen als ze er niet moeten zijn.

TEKST Michaël Bellon • FOTO Filip Claessens

De cafés overleven niet bij gratie van toevallige voorbijgangers; wel dankzij een trouwe familie klanten, vergroeid met het meubilair, die de legendarische gastvrijheid van het huis naar waarde kan schatten. We kunnen de doorgaans kleine gelagzalen van deze *cafés uit het verleden* omschrijven als een ‘woonkamer’. Er wordt vaak langer en intenser in samengevoond dan in sommige gewone huiskamers. Dat maakt ze bijna tot unieke relictten in onze individualiserende samenleving.

Dat heeft gevolgen voor de occasionele bezoeker die dit soort cafés voor de eerste keer binnenstapt. Anoniem iets drinken, kan niet. Voor de stamgasten is hij een vreemd element in hun vertrouwde omgeving. Ze kunnen er niet omheen en dat doen ze ook niet. Meestal wordt de blik vrij ongegeneerd op de nieuweling gericht. Komt hij hier toevallig binnen gestuikt of voert hij iets in zijn schild? Is hij een verloren gelopen wandelaar of een vermomde belastingcontroleur?

WIE ZIJDE GIJ?

In de Kareeloven geldt dat misschien nog meer dan elders. Het café is gevestigd in een alleenstaand huis tussen de velden, vlakbij maar ook zo ver weg van de Ninoofsesteenweg. In Zierbeek, één van de vele gehuchten van Schepdaal, dat zelf een deelgemeente is van Dilbeek. Zelfs buiten het wildseizoen tref je hier in de wijde omtrek meer fazanten aan dan mensen. Wie de deur opent, staat meteen tussen de vijf tafeltjes en de toog die samen het café vormen. Aan de interesse van de vaste klanten valt niet te ontkomen, zeker niet als er al wat drank in de man is. Zonder verdere commentaar aan een van de tafeltjes gaan zitten, is onbegonnen werk. Eens de waardin je vriendelijk je bestelling heeft bezorgd, valt de vraag: ‘Vanwaar zijde gij?’

EN ‘AND WHERE ARE YOU FROM?’

What most of the cafes in this series have in common is that they are to be found in localities where people never go just on spec. The cafes survive not because of random passers-by but thanks to a loyal family of customers, who grew up with the furniture. This has implications for occasional visitors entering these kinds of cafes for the first time. You cannot expect to blend in with the other drinkers in these places and this may be especially true in the case of the Kareeloven. The cafe is established in an isolated house situated between fields, close to but also very far away from Ninoofsesteenweg. In Zierbeek, one of the many hamlets to found in Schepdaal, which is itself a municipal district of Dilbeek. Once the friendly landlady has served your drink, the inevitable question is then : ‘And where are you from?’

EIGEN STENEN BAKKEN

In mijn geval leverde de bekentenis dat ik voor RandKrant een tocht onderneem langs de overgebleven cafés van de authentieke soort de nodige bijval en een reeks tips voor nieuwe afleveringen op. Dat alles onder het goedkeurend oog van waardin Marie De Wee. Behalve op de wekelijkse sluitingsdag is zij alle dagen op post. Al moet ze straks toch even naar het UZ in Jette om naar haar hart te laten kijken, 'want het klopt wat te traag'. Marie is 79 en houdt het café al 52 jaar open. Ze nam het in 1962 over van haar ouders die het eigenhandig hebben gebouwd met zelf gebakken bakstenen uit hun zelfgebouwde 'kareeloven'. Dat was tussen 1930 en 1935, het jaar waarin Marie en haar tweelingzus als de laatste twee van zeven kinderen werden geboren.

KAART SPELEN

De Kareeloven heeft waarschijnlijk niet veel meer stenen gebakken dan die waarmee dit huis – eigenlijk een kleine boerderij – werd gebouwd. Nadat de broer van Marie ophield met boeren, bleef Marie alleen achter met haar dochter en haar hond Blue. Het café openhouden, is voor haar geen opdracht, maar een normale gang van zaken waar voorlopig geen einde aan komt. Ter gelegenheid van haar vijftigste dienstjaar werd er feest gevierd en als ze volgend jaar tachtig wordt, zal dat niet anders zijn. Ondertussen worden er voortdurend flesjes pils opengetrokken – achter de toog bekleed met een faux-baksteen-motief staan geen tapkranen – wordt er over staats- en andere zaken gepraat en af en toe 'met de koet gespeeld'. Boven een van de vijf tafeltjes hangt aan het plafond een lang touw waaraan een flesopener bengelt. De mysterieuze constructie blijkt een geïmproviseerd snoer te zijn waarmee de schakelaar aan het plafond kan worden bediend als er op de kaarttafel licht nodig is. Het kaartspel is dan ook het enige moment waarop de café-gangers zich niet met elkaars zaken moeien. Dan laten alleen de sanseveria's op het vensterbank nog het achterste van hun tong zien.

i In de Kareeloven, Bullenbergstraat 15, Schepdaal, open van 10 tot 21.30 uur, donderdag gesloten.

Ruilen en delen

Net mijn laatste pompoentje open gesneden. Altijd lekker in de soep, met wat ui, selder en look en zeker ook gemalen kaas en broodkorstjes. En dat laatste exemplaar, daarvan mag ik zeker niet vergeten om de pitten te bewaren.

TEKST Karla Goetvink

Om te bewaren moeten alle vruchtvliesdraadjes weg. Dan laten drogen op een rooster of een schone keukenhanddoek. Wel opletten dat ze niet beschimmelen, eventueel het proces een handje helpen op de verwarming of op de laagste stand in de oven. Je kan de pitten pellen en opeten als borrelhap, op een slaatje of in zelfgebakken brood. Ze zijn *supervoedsel*: rijk aan omega3, mineralen als magnesium, zink en ijzer en een hele reeks vitaminen. Even roosteren met wat zeezout en olie, in de oven of de pan maakt ze nog lekkerder.

De dikste zaden bewaar ik in een envelop om in mei uit te zaaien. In mijn kast liggen zo verschillende enveloppen, van alle soorten groenten, kruiden en bloemen. Bij biologisch zaad lukt het namelijk om zelf zaad te winnen uit vruchten, peulen en zaaddoosjes, en om daar het jaar nadien mooie planten uit te kweken, gratis en voor niets. Bij ander zaad lukt dat dikwijls niet, omdat het vaak om *hybride* rassen gaat. Dat zijn rassen die ontwikkeld worden door de goede eigenschappen van twee families via inteelt te versterken tot ze compleet uiteen lopen en complementair zijn en vervolgens die twee familielijnen te kruisen. De eerste generatie (F1) combineert dan de positieve eigenschappen van de twee ouders, maar de tweede generatie wijkt meestal grondig af. F1-hybriden zijn m.a.w. niet *zaadvast* en moet je dus telkens opnieuw kopen bij de producent.

DE TUIN VAN TOEN

Dan zijn oude rassen veel interessanter voor de hobbytuinder. Hobbyisten en professi-

onele tuinders hebben niet dezelfde prioriteiten. Gelijkvormigheid, die nieuwerwetse supermarkteis, is irrelevant voor een particulier. En dat alle planten of vruchten terzeldertijd oogstklaar zijn, is eerder een nadeel. Voor hem (of haar) is het vooral een kwestie van smaak.

Door oude rassen te kweken, bewaar je ook de biodiversiteit. In theorie zou je zelfs door telkens zaad te winnen van de mooiste planten uit je tuin, je rassen kunnen veredelen tot ze helemaal aangepast zijn aan de plaatselijke omstandigheden. Zo wordt dat van oudsher gedaan. Als je geïnteresseerd bent in die zeldzaam geworden lokale groentevariëteiten: Lieven Decrick uit Pepingen begon ze vier jaar geleden te verzamelen. Hij stampde een bedrijfje uit de grond, de *Tuin van Toen*, en verkoopt sinds vorig voorjaar zaaigoed van eigen kweek.

TWIJFEL ZAAIEN

De belangrijkste beweegreden om zelf zaad te blijven winnen, is voor mij toch principiële. Het recht op voedsel is een basisrecht. De toegang daartoe in handen geven van een tiental multinationals is riskant. De tendens om hergebruik illegaal of onmogelijk te maken groeit. Er is de wettelijke bescherming: sinds veertig jaar kunnen veredelaars in België hun nieuwe variëteiten beschermen via een kwekersrecht; de laatste jaren kan dat zelfs via een octrooi op genen of veredelingstechnieken. En er is de dreiging van het Amerikaanse *terminatorzaad*: zaad dat genetisch gemanipuleerd is zodat het steriel is.

Koude rillingen krijg ik ervan. Ik ben voor *seedfreedom* oftewel zaadvrijheid. Kiemkracht is van iedereen: laten we haar delen en ruilen. Dat kan tegenwoordig zelfs in de bibliotheek, of toch in die van Halle, Hoeilaart en Londerzeel. Daar kan je gratis zaden ontleunen en pitten die je te veel hebt schenken

i Zie www.randkrant.be voor recepten en extra info.

OOG VOOR DE RAND

Jimmy Kets (1979), Belgisch topfotograaf, stelt *Erfgoed en zonen* ten toon. Nog tot 5 februari in CC Westrand (Dilbeek).

Lees ook het interview op pg. 22 van dit nummer.

Met andere ogen leren kijken

Ze houdt van Metallica, maar als ze over haar zoontje van drie praat, dan maakt de heavy metal fan in haar snel plaats voor een trotse en tedere mama.

TEKST Nathalie Dirix • FOTO Filip Claessens

Ana Llamazares is afkomstig van Asturië. Als kersverse moeder verliet ze drie jaar geleden Spanje om zich samen met haar Spaanse partner in Sterrebeek te vestigen. De reden? Eenvoudig: haar partner kreeg als doctor in de biochemie een baan in België. Met de krappe Spaanse arbeidsmarkt was de keuze snel gemaakt.

KUNSTHISTORICA

Na haar studies kunstgeschiedenis, werkte Llamazares als onderzoekster. Ze is gefascineerd door de periode eind 19e begin 20e eeuw. 'De tijd van de industrialisatie. Mensen verlieten het platteland om in de fabrieken in de stad te gaan werken. De economie werd alsmat afhangelijker van de industriële productie in plaats van de landbouw. Ook in de kunst bewoog er heel wat. Zo ontwierp de Spaanse

architect Gaudi in een nooit eerder geziene stijl een indrukwekkende kerk in Barcelona. Het was de tijd van surrealistische schilders zoals Salvador Dali en René Magritte. Zij deden elk op hun manier zaken die nog nooit tevoren waren gedaan. Ze verlegden grenzen en het is precies dat wat me zo boeit aan die tijd.'

GEBOEID DOOR DE BELGISCHE CULTUUR

Llamazares wil nog veel over onze Belgische cultuur leren. 'Jullie hebben zo'n rijke cultuur. Ik vind het dan ook belangrijk dat ik Nederlands leer. Het is alleen door de Nederlandse taal te spreken dat ik jullie cultuur nog beter kan begrijpen. Maar eerlijk, het is een moeilijke taal. De manier waarop jullie zinnen opbouwen, is voor mij niet evident. Ook al volg ik nu al twee jaar Nederlandse les, ik spreek het nog niet zo vlot als ik zou willen.'

WAT JE ZEKER MOET ZIEN IN ASTURIE

Het historische stadje Avilès.

LEKKERNIJ UIT ASTURIE

Roscon de reyes (driekoningentaart).

MOOISTE PLEK IN ASTURIE

Het strand waar ik vaak ging wandelen.

EEN WERELDBURGER VAN DRIE

Of het haar niet zwaar valt om als jonge moeder in een vreemd land terecht te komen. 'Dat was wennen. Alles was nieuw. Ik sprak jullie taal niet, maar kende ook jullie gewoontes niet. Er waren heel wat zaken waar ik moest zien achter te komen. Zoals: waar is het dichtstbijzijnde ziekenhuis? Hoe organiseren jullie kinderopvang? Hoe spreek je iemand op een formele en informele manier aan? Achteraf bekeken ben ik blij dat ik zo'n ervaring heb meegemaakt. Omdat er geen mama of papa in de buurt is, ben je op jezelf aangewezen. Daardoor word je zelfstandiger, zelfredzamer en zelfzekerder. Ik ben in ieder geval trots dat we erin geslaagd zijn hier een nieuw leven op te bouwen en dat onze zoon hier kan opgroeien te midden van zoveel nationaliteiten. Eigenlijk is hij nu al een wereldburger', lacht ze.

ANDERE BRIL

Llamazares is verzot op de zee. Vroeger maakte ze veel strandwandelingen langs de Asturische kust. De frisse zeelucht, de wind in de haren, een beetje zon op de huid; ze kon er zo van genieten. 'Die wandelingen langs onze uitgestrekte kust mis ik. Er zijn gelukkig vele andere dingen die we in de plaats krijgen. Zoals de mooie bossen van Tervuren, de heerlijke wafels en de winters met sneeuw. Al moet ik toegeven dat ik na één week sneeuw het wel gehad heb. Weet je wat ik het meest waardeer aan onze Belgische ervaring? We hebben geleerd om met andere ogen te kijken. Wat vanuit Spaans oogpunt vanzelfsprekend is, is dat niet altijd vanuit Belgisch standpunt. Eenmaal je dat begrijpt, ga je je milder opstellen ten opzichte van de andere.'

EN WALK A MILE IN SOMEONE ELSE'S SHOES

This Metallica fan-cum-art historian hails from Asturias and now lives in Sterrebeek. A fresh start in a foreign country took some getting used to. 'How do I manage to speak to people? What childcare facilities are available?... So very much to learn.' But it was a welcome experience. She now feels independent and more self-assured. Ana Llamazares is still keen to learn a lot more about Belgian culture. 'So interesting. What a rich culture!' What does she like most about living here? 'We have learned to see things from a fresh perspective. Things that seem obvious from a Spanish viewpoint may not always seem so clear from a Belgian one. Once you have come to terms with that you tend to adopt a softer approach towards other people.'